

Budapest kapuja, a 18. kerület

District 18 – Gateway to Budapest

Budapest kapuja, a 18. kerület | **District 18 – Gateway to Budapest**

A TOMORY LAJOS MÚZEUM kiadványa | Published by the LAJOS TOMORY MUSEUM
www.tomorylajos-muzeum.hu

A kiadvány digitális változata elérhető | PDF version available at
bp18ker.hu/kiadvanyok/kiadvany

Szerkesztette | Edited by: HEILAUF Zsuzsanna – ROZGONYI Sarolta
Történeti szöveg | Historical section written by: HEILAUF Zsuzsanna
Jelenkori szöveg | Contemporary section written by: FRANK Gabriella
Lektorálta | Revised by: KUBA Gábor, PETROVAI László, VARGA Judit Veronika
Az archív képek válogatásában és a lektorálásban közreműködött | Selection of archival images and revision aided by: PÁPAI Tamás László
Korrektor | Proofreader: VÁRNAI Zoltán
Angol fordítás | English translation by: KISS Attila
Angol korrektúra | English proofreading by: NYULI Kinga
Nyomdai előkészítés | Copy-editor: ROMVÁRI János
Borítófotók | Cover photos: B1 Pestszentlőrinc, Kossuth tér | Pestszentlőrinc, Kossuth Square (RUZSA István);
B4: Pestszentimre, Nemes utca az Agórával | Pestszentimre, Nemes Street with the Agóra (RUZSA István)

A kiadvány megjelenését támogatta Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc–Pestszentimre Önkormányzata,
Pestszentlőrinc–Pestszentimre Közművelődési és Sport Közalapítványa, Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. |
The publication of this book was supported by the Local Government of District 18 of Budapest (Pestszentlőrinc-Pestszentimre)
and the Pestszentlőrinc-Pestszentimre Foundation for Public Culture and Sports, and the Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt.

Felelős kiadó: HEILAUF Zsuzsanna igazgató | Responsible publisher: Zsuzsanna HEILAUF, Director

ISBN 978-615-80455-8-2
© TOMORY LAJOS MÚZEUM, 2024

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben 2024-ben. | Printed by Gyomai Kner Printing Company, 2024
Felelős vezető: CSÖNDES Zoltán vezérigazgató | Manager in charge: Zoltán CSÖNDES CEO

Budapest kapuja, a 18. kerület

District 18 – Gateway to Budapest

A 18. kerület ma [6]

Történet

Szent Lőrinc puszta [10]
Birtokosok [12] Vasút és
község [14] Pestszentlőrinc [16]
Pestszentimre [20]
A 18. kerület [22]

Jelen

Zöld kerület [26]
Környezetünk védelme [28]
Kertváros [32] Védett értékeink
[34] Lakótelepek [38] Közterek,
központok [42] Emlékhelyek
[46] Kultúra mindenkinek [50]
Tudás mindenkinek [54]
Művészetek és múzeum
[58] Piacok [62] Reptér és
kerület [64] Egyházak és civil
szervezetek [68] Üllői út [70]
Egészséges kerület [72] Jó helyen
a legkisebbek [74] Iskolák
és „Akali” [76] BUD Aréna [78]
Bókay-kert [80] Sportcentrumok
[82] Sportkastély [84] Játék
és sportolás a szabadban
[86] Nagyrendezvények [90]
Lendületben [94]
Sportágak, utánpótlás,
tömegsport [96] Gondoskodó
kerület [98] Nemzetiségi
kapcsolatok [100]
Képforrásjegyzék [104]

District 18 Today [6]

History

Szent Lőrinc Puszta [10] The
Landholders [12] The Railway
and the Town [14] Pestszentlőrinc
[16] Pestszentimre [20]
District 18 [22]

Present

The Green District [26]
Protecting Our Environment [28]
The Green Suburb [32] Heritage
Protection [34] Housing
Complexes [38] Public Squares
and Centres [42] Memorials [46]
Culture for Everyone [50]
Knowledge for Everyone [54]
Arts and Museums [58] Markets
[62] The Airport and the District
[64] Churches and NGOs [68]
Üllői Road [70] The Healthy
District [72] A Great Place
for the Youngest [74] Schools
and “Akali” [76] BUD Arena
[78] Bókay Garden [80] Sports
Centres [82] Sports Palace [84]
Outdoor Games and Exercise
[86] Large-Scale Events
[90] In Motion [94] Sports
Disciplines, Youth Sports, and
Mass Sport [96] The Caring
District [98] National Minorities
[100] Image Credits [104]

Köszöntő

Budapest 18. kerülete: Pestszentlőrinc és Pestszentimre, a város kapuja, százezer ember otthona, akik reggel itt ébrednek, ide térnek haza, itt élnek családi kötelékek, szerelmek, barátságok, munkakapcsolatok, közös nehézségek, feladatok, örömök közepette.

A fővárossal közös útőreink a főutak, a vasút- és villamosvonalak. Főutcánk az Üllői út, Budapest leghosszabb sugárútja, amelynek magasabb pontjairól a budai hegyekig látni. Kertvárosi lakónegyedek, lakótelepek, erdő és repülőtér vesz minket körbe 38 négyzet-kilométeren. Jó itt élni, és jó szétnézni.

Ez az archív és jelenkori fotóválogatás megmutatja, hogy milyen ez a nem is olyan kis város a városban: nyüzsgő és nyugodt, városias és vidékies, élő, lélegző, lüktető hétköznapiakkal és ünnepekkel.

A képek készítői a fotókon szép és izgalmas pillanatokat örökítettek meg. Kiváló munkát végeztek! Kedves Olvasók, lapozgassák ezt a könyvet, és gyönyörködjenek benne!

Sok örömteli pillanatot kívánok Önöknek a mi 18. kerületünkben.

Welcome

District 18 of Budapest: Pestszentlőrinc and Pestszentimre, gateway to the capital, home to hundreds of thousands of people who wake up here in the morning and return home here in the evening, the place to which they are connected by family ties, love, friendships, work, shared difficulties, challenges, and joyful moments.

We are linked to the capital via important arteries: roads, railways, and tram lines. Our main street is Üllői Road, the longest avenue in Budapest, the higher sections of which offer a glimpse of the Buda Hills. We are surrounded by suburban residential areas, housing complexes, a forest, and an airport in an area of 38 square kilometres. It's a great place to live and a great place to marvel at.

This selection of contemporary and vintage images shows what this not-so-small “city within a city” is like. Both bustling and tranquil, urban and rural; where weekdays and holidays are busy, lively, and vibrant.

The photographers captured beautiful and exciting moments in their photos. They did an excellent job! Dear Readers, flip through this lovely book and enjoy its contents.

I wish you many happy moments in our District 18!

SZANISZLÓ SÁNDOR

polgármester / mayor

A 18. kerület ma

BUDAPEST 18. KERÜLETE Pestszentlőrinc és Pestszentimre egyesítésével 1950-ben jött létre. Az 1980-as évektől 100 000 fős, elővárosi jellegű település Budapest ötödik legnagyobb lélekszámú kerülete; Magyarországon csupán nyolc városban élnek többen, mint itt. Ide futnak be az ország déli, délkeleti területéről a fő közutak és vasútvonalak (Gyömrői, Üllői és Nagykörösi út, Budapest–Cegléd–Szolnok és Lajosmizsei vasút). A kerület 22 lakónegyedből áll, emellett része a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér (Ferihegyen) és a Halmierdő.

Pestszentlőrincen: Bélatelep, Bókaytelep, Erzsébettelep, Ferihegy, Ganzkertváros, Ganztelep, Gloriett-telep, Havanna-lakótelep, Lakatos-lakótelep, Liptáktelep, Lónyaytelep, Miklóstelep, Rendessytelep, Szemeretelep, Szent Imre-kertváros, Szent Lőrinc-lakótelep

Pestszentimrén: Almáskert, Belsőmajor, Erdőskert, Kossuth Ferenc-telep, Krepuska Géza-telep (korábban Alacsikai úti lakótelep), Újpéteritelep

Ha többet szeretne tudni:
A **18kerterkepen.hu** oldalon több száz kerületi utca, valamennyi lakónegyed nevét és történetét, továbbá a köztéri szobrok, emlékművek, emléktáblák és sok-sok épület adatait tettük közzé

District 18 Today

DISTRICT 18 OF BUDAPEST was created in 1950 with the unification of Pestszentlőrinc and Pestszentimre. Since the 1980s, this suburban-like area has been the fifth most populous district of Budapest, with a population of 100,000. There are only eight cities in Hungary with more inhabitants. The main highways (Gyömrői, Üllői and Nagykörösi Roads) and railway lines (Budapest–Cegléd–Szolnok and Lajosmizse) from the southern and southeastern regions of the country all enter the capital here. The district consists of 22 neighbourhoods, along with Liszt Ferenc International Airport (on Ferihegy) and the forest of Halmierdő.

The neighbourhoods of **Pestszentlőrinc** are Bélatelep, Bókaytelep, Erzsébettelep, Ferihegy, Ganzkertváros, Ganztelep, Gloriett-telep, Havanna-lakótelep, Lakatos-lakótelep, Liptáktelep, Lónyaytelep, Miklóstelep, Rendessytelep, Szemeretelep, Szent Imre-kertváros and Szent Lőrinc-lakótelep

The neighbourhoods of **Pestszentimre** are Almáskert, Belsőmajor, Erdőskert, Kossuth Ferenc-telep, Krepuska Géza-telep (formerly Alacsikai úti lakótelep) and Újpéteritelep

If you wish to learn more, visit **18kerterkepen.hu**, where you can find the names and history of several hundred streets and all the neighbourhoods of the district, as well as information on local statues, monuments, plaques, and a number of buildings

Történet History

Szent Lőrinc puszta

A KÖZÉPKORI Szentlőrinc falut és a környező birtokokat, településeket 1332-ben a gyáli határjárást rögzítő oklevélben említik először. A török hódoltság alatt a terület teljesen elnéptelenedett, pusztává vált. Grassalkovich Antal a XVIII. században óriási birtokot szerzett, a mai Lőrinc és Imre területén 1-1 majorsági központot alakított ki. A lőrinci majorságban kápolnát építtetett, amely ma is áll. 1799-től Mayerffy Xavér Ferenc jó módú, budai és pesti polgár lett a bérlő, aki felvirágoztatta a birtokot, híres volt szőlészete, méhészete, tehenészete, vadaskertje. Szőlőskertjének helyén, a „Ferihegyen” ma a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér működik. A Grassalkovich-birtok következő tulajdonosa báró Sina Simon bankár volt, ám miután ő 1864-ben elhagyta Magyarországot, megkezdődött a birtok felosztása.

*Szent Lőrinc puszta,
háttérben Kispest egyik
temploma*

*Szent Lőrinc Puszta, with
one of the churches belonging
to Kispest in the background*

Szent Lőrinc Puszta

THE EARLIEST WRITTEN reference to the medieval village of Szentlőrinc and its neighbouring estates and settlements can be found in the perambulation charter of Gyál, written in 1332. During the Ottoman rule, the area got completely deserted, becoming a “puszta” (i.e., a desolate, uncultivated land). In the 18th century, Antal Grassalkovich acquired vast estates here. These included the area of today’s Lőrinc and Imre, where he had manorial complexes built. He commissioned a chapel in the manor of Lőrinc, which still stands today. Starting from 1799, the land was leased to Ferenc Xavér Mayerffy, a wealthy citizen of Buda and Pest, who revived the estate. His vineyard, apiary, dairy farm, and game park were renowned. Today, Liszt Ferenc International Airport sits on the site of his former vineyard on Ferihegy. The next owner of the estate was the banker Baron Simon Sinas, who left Hungary in 1864. The estate was then gradually divided up.

Szent Lőrinc-kápolna

The Szent Lőrinc Chapel

A kápolna harangja

The chapel's bell

Birtokosok

A MAI TELEPÜLÉS a 19. század utolsó harmadától kezdett kialakulni, miután több birtokos kezébe került Szent Lőrinc és Péteri puszta. Az intenzív helyi fejlődés motorja Budapest világvárossá válása volt. Falusias hangulatú, de sok elemükben elővárosias, kertvárosi lakónegyedek, valamint gyártelepek jöttek létre Pestszentlőrincen. A főutak és vasútvonalak mentén lényegében tízévente felparcelláztak egy vagy több nagyobb területet. A birtokközpontot és Szent Lőrinc puszta nagy részét Cséry Lajos vállalkozó vásárolta meg. 300 tehene tejjel, kertészete gyümölcssel látta el a fővárost. Lónyay Menyhért miniszterelnök felesége, Kappel Emília is nagyobb birtokot vásárolt. Lónyay a tölgyerdőben, a mai Gyöngyvirág utca mentén elegáns nyaralótelepet létesített az 1870-es években. Itt volt nyaralója báró Eötvös Loránd politikus-fizikusnak, valamint az örökléstant kutató biológusnak, Margó Tivadarnak.

Kappel Emília és
Lónyay Menyhért

Emília Kappel and
Menyhért Lónyay

The Landholders

TODAY'S SETTLEMENT began to form in the last third of the 19th century after Szent Lőrinc and Péteri Puszta were divided up between several landholders. The driving force behind the intensive development in the area was Budapest becoming a metropolis. Rural, but in many respects suburban-like residential areas as well as industrial complexes were established in Pestszentlőrinc. Every ten years, one or more larger plots were parcelled out along the main roads and railway lines. The manor, together with most of Szent Lőrinc Puszta, was acquired by entrepreneur Lajos Cséry. He supplied the capital with milk (provided by his 300 cows) and fruit from his orchard. Emília Kappel, the wife of prime minister Menyhért Lónyay, also purchased a larger estate here. In the oak forest along today's Gyöngyvirág Street, Lónyay established elegant holiday estates in the 1870s. Politician and renowned physicist Baron Loránd Eötvös and genetics researcher Tivadar Margó were among those who owned holiday homes here.

Lónyay Menyhért családjával maga is szívesen időzött ma is álló villájában

Menyhért Lónyay enjoyed spending time with his family in their villa, which still stands today

Eötvös Loránd a kertjében kezdett kísérletezni saját fejlesztésű torziós ingájával

Loránd Eötvös started to experiment with his custom-developed torsion pendulum in his garden

A két háború között a villatelep lakója volt Fedák Sári operettprimadonna is. Egykori villája már nem létezik

In the interwar period, famous operetta singer Sári Fedák lived in Lónyaytelep, too. Her villa has since been demolished

Vasút és község

1872-BEN a Pest–Cegléd–Szolnok-vasútvonalon a villatelepnél vasúti megállóhelyet létesítettek, 1887-ben pedig megindult a forgalom a budapest–szentlőrinci helyiérdekű vasútvonalon, az Üllői úton, ami újabb parcellázásokat ösztönzött. A magyar folyószabályozás kiemelkedő alakja, Herrich Károly, majd örökösei birtokán kialakított olcsó házhelyek vonzóak voltak, egyre többen költöztek ki Lőrincre, a mai Bókaytelep területére. 1889-ben a fővárosból Lajosmizse felé is helyiérdekű vasutat építettek. A századforduló körül jellemzően a szolnoki és a lajosmizsei vasútvonal mentén alapítottak gyárakat, így hamarosan két ipari övezet jött létre. Szemere Miklós országgyűlési képviselő, istállótulajdonos 1902-ben vásárolta meg a Szent Lőrinc pusztai birtok egy részét és a majorsági központot Cséry Lajostól. Szemere is telepalapításba, házhelyparcellázásba fogott (Ó-Szemere- és Miklós-telep). A népesség gyorsan növekedett, míg 1890-ben 896-an, addig 1909-ben már több mint 7000-en laktak Pestszentlőrincen, amely 1910-ben önálló nagyközséggé vált.

The Railway and the Town

IN 1872, a railway station was established on the Pest–Cegléd–Szolnok railway at the holiday villas, and then in 1887, the Budapest–Szentlőrinc suburban railway began to operate on Üllői Road, which encouraged further land development. The cheap plots parcelled out on the estate of Károly Herrich (a prominent figure of Hungarian river engineering) and later his heirs, were attractive to buyers. More and more people moved to today's Bókay-telep from Budapest.

Around the turn of the century, many factories were established along the Szolnok and Lajosmizse railway lines, thus two distinct industrial areas were soon formed. In 1902, racehorse owner and MP Miklós Szemere purchased part of Szent Lőrinc Pusztai, including the manorial complex, from Lajos Cséry. Szemere began developing his land, creating Ó-Szemeretelep and Miklós-telep.

The population increased rapidly, from 896 inhabitants in 1890 to more than 7,000 in 1909. Pestszentlőrinc became an independent town in 1910.

Bókay Árpád orvosprofesszor, egyetemi tanár (Herrich veje) fontos szerepet vállalt a település fejlődésében. Bókay Árpád unokáival a családi nyaraló előtt a mai Bókay-kertben

Professor of medicine Árpád Bókay (son-in-law of Károly Herrich) played an important role in the development of the town. Árpád Bókay with his grandchildren in front of their holiday home in today's Bókay-kert

A villamos végállomása a Szarvas csárdánál. A benépesülésnek 1900-ban új lendületet adott, hogy az Üllői úti vasutat villamosították és meghosszabbították

The tram line terminated at Szarvas Csárda. The electrification and extension of the suburban railway line of Üllői Road boosted the number of new inhabitants

Szemere Miklós birtokán lövőházat (ma Zila kávéház) és céllövőpályát létesített. Itt készült az olimpiára Prokopp Sándor olimpiai céllövőbajnok is

Miklós Szemere established a shooting gallery (today's Café Zila) and a shooting range on his estate. The famous Olympic medallist, Sándor Prokopp also trained here

A soroksárpéteri (ma Pestszentimre) vasútállomás a lajosmizsei vonalon

The train station of Soroksárpéteri on the Budapest–Lajosmizse railway line (located in today's Pestszentimre)

Pestszentlőrinc

1921–22-BEN A TRIANONI határokon túlról érkező menekülteknek Lőrincen hozták létre a legnagyobb kislakásos lakótelepet Állami lakótelep néven. 1929-ben meghosszabbították az Üllői úti villamos vonalát a vecsési határig (a mai Béke térig), a vonal mentén parcellázták az Új-Szemeretelepet és a Szent Imre-kertvárost. Pestszentlőrincen az 1900-as évek elejétől folyamatosan bővült a közintézmény-hálózat: iskolák, óvodák, több katolikus és református, továbbá evangélikus és unitárius templom és zsinagóga épült, gyógyszertárak, posta, tűzoltóság, temető létesült. Pestszentlőrinc az 1930-as évek közepére 35 000 fős lakosságával az ország legnagyobb községévé vált, majd 1936-ban elnyerte a városi rangot. Pestszentlőrinc akkori határain kívül, de közvetlen szomszédságában is több új telep alakult ki (Bélatelep, a mai Ganztelep és Ganzkertváros, amelyeket csak 1945 után csatoltak Pestszentlőrinchez).

Pestszentlőrinc

AFTER THE TRIANON Treaty of 1920, a large number of ethnic Hungarians fled to Hungary from neighbouring countries. For these refugees, a housing estate comprising small units was built between 1921 and 1922 in Pestszentlőrinc. This new estate was called Állami lakótelep (“State Housing Estate”), and it was the largest of its kind in Hungary. In 1929 the tram line on Üllői Road was extended all the way to the edge of Vecsés (today’s Béke Square). Along this line, the neighbourhoods of Új-Szemeretelep and Szent Imre-kertváros were founded. The number of public buildings in Pestszentlőrinc had been increasing since the early 1900s. Schools, kindergartens, a synagogue, and churches for the Catholic, Calvinist, Lutheran, and Unitarian congregations were built; pharmacies, post offices, a fire station, and a graveyard were established. In the mid-1930s, Pestszentlőrinc became the largest town of the country with a population of 35,000. It officially became a city in 1936. Outside the boundaries – but still in the immediate vicinity – of Pestszentlőrinc, several new settlements were created, including Bélatelep, today’s Ganztelep and Ganzkertváros, which were annexed to Pestszentlőrinc after 1945.

A város első polgármestere
dr. Balogh Géza volt

The first mayor of the city
was Géza Balogh, Esq.

Pestszentlőrinc jellegzetes épületei

Landmarks of Pestszentlőrinc

Víztorony és lakóház az egykori Állami lakótelepen

Water tower and a residential building
of the former Állami lakótelep

Benzinkút az Üllői úton a két világháború között

Petrol station on Üllői Road in
the interwar period

*Az Orenstein
és Koppel lőrinci
gyártelepe*

*Industrial area
that belonged
to Orenstein
& Koppel*

A vasútvonalak és Budapest közelsége kedvezett az ipari fejlődésnek is. Az 1870-es évektől több gyár és üzem működött Lőrincen: többek között téglá- és textilgyárak (Kistext, Filtex), kocsilámpagyár, hordókészítő üzem, vasmű (Lipták-gyár), vasúti kocsikat javító üzem, mozdony- és vagongyár (Orenstein és Koppel), a II. világháború alatt repülőgép-karosszériák szerelésével foglalkozó üzem.

Pestszentlőrincen számos civil szervezet, sportegyesület működött, az egyik legismertebb közülük a SZAC, a Szentlőrinci Atlétikai Club. A fiatal városban kultúrházakat, mozikat létesítettek, élénk volt a közösségi élet.

A II. világháború miatt az intenzív fejlődés egy időre megrekedt. A zsidó lakosságot elhurcolták a német megszállás alatt. Pestszentlőrinc és Pestszentimre lakóinak többségét a közeledő front elől kitelepítették, sokan csak 1945 tavaszán tértek vissza otthonukba, sokan sohasem. Számos épület semmisült vagy rongálódott meg súlyosan, köztük a pestszentimrei templomok és a repülőtér is.

The proximity of Budapest and the railway lines made the area suitable for industrial development. From the 1870s, several factories and workshops operated in Lőrinc: brickyards and textile factories (Kistext, Filtex), a car lamp factory, a barrel factory, ironworks (Lipták), a railway carriage repair workshop, and an engine and railway carriage factory (Orenstein & Koppel). During World War II, a plant specialising in the assembly of aircraft also operated here. Pestszentlőrinc was home to numerous civil society organisations and sports clubs, such as the famous Szentlőrinc Athletic Club (SZAC). Cultural centres and cinemas were established in the city, which soon boasted a lively social life.

The intensive development was halted for years by WWII. The Jewish population was deported during the German occupation. Most of the inhabitants of Pestszentlőrinc and Pestszentimre were evacuated as the front lines were approaching. Many returned to their homes in the spring of 1945, but some never did. Numerous buildings were destroyed or severely damaged, including the churches in Pestszentimre and the airport.

*Textilgyár a Gyömrői út
és a vasút között*

*Textile factory between Gyömrői Road
and the railway line*

Csillag kerül a Kossuth téri református templom tetejére

Erecting the star atop the Calvinist church on Kossuth Square

Pestszentimre

LÖVY BERNÁT, Lövy Mór és sógoruk, Auspitz Mór 1870 körül közösen vásároltak meg kb. 3000 holdnyi területet Péteri pusztán. Később ezt felosztották maguk között, 1898-ban a mai Kapocs–Vasút–Szálfa utca–Határ út közti területet Újpéteri-telep néven házhelyekre parcellázták. 1896-ban Krepuska Géza orvosprofesszor 17 157 négyszögölnyi területet vásárolt Lövyéktől homokiszőlő-kísérletei számára. 1904-ben a benépesedő terület hivatalosan a Soroksárpéteri nevet kapta. 1907-ben az Auspitz-birtok egy részén alakították ki a Kossuth Ferenc-telepet. Soroksárpéteri elsősorban szegény, jellemzően gyári munkás lakossága 1922-ben községházát vásárolt. A település 1930-ban vált önállóvá, és 1931-ben vette fel – Szent Imre halálának 900. évfordulója tiszteletére – a Pestszentimre nevet. 1941-ben 12 000, 1944-ben pedig már 16 000 lakója volt. Fejlődött a közintézmény-hálózata: megnyílt a Bauhaus stílusú mozi és az emeletes gyógyszertár, templomok, szeretetházak, kultúrházak, strand létesült, megindult a buszközlekedés.

*Békéssy Sándor baptista lelkész,
Pestszentimre első főbírája*

*Baptist pastor Sándor Békéssy, the
first chief judge of Pestszentimre*

Pestszentimre

BERNÁT LÖVY, Mór Löwy, and their brother-in-law, Mór Auspitz, purchased around 3,000 acres of land in Péteri Pusztá. Later, they divided it up among themselves, and in 1898 the area bordered by Kapocs, Vasút, Szálfa Streets and Határ Road was parcelled out and given the name of Újpéteri-telep. In 1896, Géza Krepuska M.D. bought a 10-acre plot from the Löwy brothers for his experimental vineyard. The number of inhabitants was growing steadily, and the area was officially named Soroksárpéteri in 1904. In 1907, Kossuth Ferenc-telep was established on the estate of Mór Auspitz. The mainly low-income local inhabitants, most of them factory workers, bought a building to use as a town hall in 1922. The settlement became an independent town in 1930, and in 1931 it took the name “Pestszentimre” to mark the 900th anniversary of Saint Emeric’s death.

In 1941, the town had 12,000 inhabitants and 16,000 in 1944. New public facilities were erected, including a Bauhaus-style cinema, a two-storey pharmacy, churches, social homes, cultural centres, and an open-air pool. A bus service to the capital was also established.

Pestszentimre jellegzetes épületei

Landmarks of Pestszentimre

Pestszentimre, mozi

Pestszentimre, Cinema

Krepuska Géza országos hírü szőlőültetvénye mellé 1898–99-ben felépítette a préházként és lakóépületként is használt Krepuska-kastélyt. Az épület már nem létezik

Next to his vineyard of national fame, Géza Krepuska had the Krepuska mansion built in 1898–99. It functioned both as a press house and a residential building. The building has since been demolished

A 18. kerület

1950-BEN Pestszentlőrincet és Pestszentimrét a főváros 18. kerületeként Budapesthez csatolták. A homokos talaj megkötésére védőerdőt telepítettek (Péterhalmi-erdő). A ferihegyi repülőtéren 1950-tól indult meg a polgári légiközlekedés. A repülőtér miatt a kerületben működik a Marczell György Főobszervatórium, a „Meteorológia”. Az 1956-os forradalom alatt a kerület újra önálló irányítással működött. A helyiek az Üllői út több pontján bariádokat emeltek, a megszálló szovjet csapatok számos civil halálát okozták.

A kertvárosi lakónegyedek mellé az 1960-as évektől modern lakótelepek épültek, jellegzetes középületekkel. A 20. század második felében a városiasodó kerületben bővült a víz- és csatornahálózat, víztorony épült, egyre több út kapott aszfaltburkolatot, járdát.

A Lőrinci Téglagyár kimerülése és bezárása után a városközpont nagy ívű fejlesztése kezdődött meg a Lőrinci Sportcsarnok átadásával, 1977-ben. Ezt követően felépült a szakorvosi rendelő, a városháza, a könyvtár és a Karinthy gimnázium. 1983-ban megnyílt az Üllői úton a helytörténeti kiállítóhely, a Tomory Lajos Múzeum elődje. 1990-ben a kerületi tanácsot az önkormányzat váltotta, azóta a kerületet polgármester irányítja.

District 18

IN 1950, Pestszentlőrinc and Pestszentimre were incorporated into the capital as District 18 of Budapest. In order to improve the sandy soil, a forest (Péterhalmi-erdő) was planted. The Ferihegy Airport was rebuilt, and civilian air traffic commenced in 1950. Because of the airport, the György Marczell Main Observatory (“Meteorology”) is located in the district. During the 1956 revolution, the district had an independent council, and locals erected several barricades along Üllői Road. The occupying Soviet troops killed many civilians.

Next to the older neighbourhoods, comprised of mostly single-storey buildings, modern housing complexes were built from the 1960s onwards. In the second half of the 20th century, the increasingly urbanised district expanded its water and sewer network, and a water tower was built. More and more streets were paved, and pavements were added.

After the exhaustion and closure of the Lőrinc brickyard, the large-scale redevelopment of the city centre began. The Lőrinc Sports Hall, which is the largest community space in the centre of the district, opened in 1977. The public clinic, the new town hall, and the library were also built, together with Karinthy Secondary School. In 1983, as part of the urbanisation process, a local history exhibition, the predecessor of the Tomory Lajos Museum, opened on Üllői Road. In 1990, the district council was replaced by a local government, and since then the district has been headed by a mayor.

Barikád 1956-ban az Üllői úton
Barricade on Üllői Road in 1956

Ferihegyi repülőtér
Ferihegy Airport

Épül a Havanna-lakótelep
Construction works of the Havanna housing estate

Jelen The Present

Zöld kerület

BUDAPEST EGYIK LEGOTTHONOSABB, legzöldebb városrésze a 38,61 km²-en elterülő „tizennyolcadik”, a főváros negyedik legnagyobb kiterjedésű és ötödik legnépesebb kerülete. A település egyesíti a város előnyeit a zöldövezeti élet nyugalmaival. A Lőrinc és Imre között fekvő Péterhalmi-erdő Pest tüdeje, egyik legnagyobb összefüggő erdeje. A több száz hektárnyi erdőterület mellett több mint 1 km² gondozott közpark teszi élhetőbbé a kerületet. A magáningatlanok, közintézmények kertjein kívül 61 m² zöld közterület jut egy lakosra, szemben a budapesti 20 m²-es átlaggal. Ezt a kerületet tényleg a lombkoronák uralják, elég egy szép őszi napon felszállás után a repülőgép ablakából kitekinteni...

A Turul parkban áll a Szent Lőrinc-kápolna
Saint Lawrence Chapel is located in Turul Park

A Kossuth tér változatos növényei közül az egyik legszebb az ős végén égő vörösbe öltöző japán juhar

One of the most beautiful plants of Kossuth Square's varied flora is the Japanese maple, which turns a flamboyant red colour in late autumn

The Green District

DISTRICT 18 IS ONE OF THE HOMIEST and greenest parts of Budapest. With an area of 38.61 km², it is the fourth largest and fifth most populous district of the capital. The area combines the advantages of urban life with the tranquillity of the suburbs. The Péterhalmi Forest, located between Lőrinc and Imre, is the lungs of Pest: it is one of the largest contiguous forests on the Pest side. In addition to several hundred hectares of woodland, more than 1 km² of well-kept parks make the district even more liveable. Excluding private gardens and the gardens of public institutions, there is 61 m² of green space per inhabitant (the average for Budapest is 20 m²). District 18 is dominated by canopies, which you can see from your plane window after take-off on a nice autumn day.

A Péterhalmi-erdő, háttérben a „Meteorológia”

Péterhalmi Forest with “Meteorology” in the background

Pestszentimre központja a Demokratikus Országzászlóval

The centre of Pestszentimre with the Democratic Flag of the Nation

Biodiverz gyepkísérlet a Herrich–Kiss villa kertjében

Experimenting with a biodiverse lawn in the garden of the Herrich–Kiss Villa

Környezetünk védelme

ÉLETMINŐSÉGÜNK MEGŐRZÉSÉT szolgálja, hogy a Péterhalmi-erdő gazdasági erdőből – a helyiek régi óhajára – fokozatosan a szabadidő kellemes eltöltését kínáló parkerdővé válik.

A kerületi önkormányzat az itt élőkkel, a helyi intézményekkel és szervezetekkel együttműködve támogatja a közösségi komposztálást, a balkonklubot, a közösségi tervezést, közösségi kertek, rovarhotelek létesítését, a közösségi faültetéseket és a zöldterületek rendben tartását. Évről évre ösztönzi a kerületi lakosokat, hogy a természet erőforrásait helyben hasznosítsák, és maguk is aktívan vegyenek részt a „zöldítésben”. Ezért egynyári virágok mellett élő fűszernövényeket, zöldségpalántákat, várostűrő utcai fákat, gyümölcsfákat, csapadékvízgyűjtő edényeket és komposztálókat oszt pályázatokon.

Az önkormányzat több nemzetközi programba is bekapcsolódott, amelyek természetközeli megoldásokkal kívánnak úrrá lenni a csapadékvíz-elvezetési és légszennyezési problémákon (pl. esőkertek létesítése, Miyawaki-minierdő ültetése).

Protecting Our Environment

TO PRESERVE OUR QUALITY OF LIFE, the Péterhalmi Forest is being gradually transformed (as the locals have long wished) from a commercial forest into a park-like, pleasant environment, ideal for spending leisure time.

The district's local government, in cooperation with residents, institutions, and organisations, promotes community composting, a “balcony club”, community planning, the establishment of communal gardens and insect hotels, community tree planting, and green space maintenance. Year after year, residents are encouraged to use natural resources locally and to take an active role in making their environment greener. To this end, annual flowers, along with perennial herbs, vegetable seedlings, sturdy trees for the streets, fruit trees, rainwater collectors, and composters are distributed through tenders.

The local government has also joined several international programmes that aim to tackle stormwater drainage and air pollution issues through natural solutions (e.g., by establishing rain gardens and planting a small Miyawaki forest).

A Tomory Lajos Múzeum kertjében esőkertet létesítettek. Háttérben a kerületi panteon

A rain garden has been created in the yard of the Lajos Tomory Museum. In the background is the district pantheon

Facsemeték a Kondor Béla sétányon
Saplings on Béla Kondor Promenade

Gazdasági erdőből parkerdő. Új telepítés a Péterhalmi-erdőben
Transforming a commercial forest into a park.
The latest planting in the Péterhalmi Forest

Díjátadó: „Állatbarát kiskert” és „Legszebb konyhakert”
Awards for the “Best pet-friendly small garden”
and the “Prettiest kitchen garden”

Közösségi kert a Lakatos-lakótelepen
Community garden in the Lakatos
housing complex

A virágosztás évről évre népszerűbb
Flower giveaway is becoming increasingly popular

Balkonkertész a Havanna-lakótelepen
Balcony gardening in the Havanna housing complex

Kertváros

PESTSZENTLŐRINC–PESTSZENTIMRE lakóinak kétharmada él kertvárosi környezetben. A lakóépületek 95 százaléka 1-3 lakásos, kertes családi ház. A különféle karakterű, teleknagyságú, korú kertvárosi telepek házai jellemzően egyszerre épültek, épülnek az 1870-es évektől egészen napjainkig, a Lónyayteleptől az Almáskertig. A házak életkora, stílusa és kialakítása változatos. A lombkoronák alatt éppúgy láthatók tornyos villák, kisvárosias sarok- és falusias hosszúházak, mint kockaházak vagy minimalista és modern épületek. A kertvárosi lakónegyedek többségének saját intézményrendszere van, és mindenütt találunk játszótereket, kisebb-nagyobb parkokat, tereket, ahol a közösségi élet zajlik. A gondozott kertek, előkertek és utcai kertek az itt élők munkáját dicsérik.

The Green Suburb

TWO-THIRDS of the inhabitants of Pestszentlőrinc and Pestszentimre live in suburban neighbourhoods. Ninety-five percent of residential buildings are detached houses with 1 to 3 apartments. The neighbourhoods are of different ages and have different characteristics and plot sizes, but the buildings belonging to each were typically built at the same time, from the 1870s to the present day, from Lónyaytelep to Almáskert. The age, style, and design of houses are diverse. Beneath the canopies, you can see villas with turrets, provincial corner houses, “shotgun houses”, and “cube houses” as well as minimalist and modern buildings. Most suburban neighbourhoods have their own institutional system, and there are numerous playgrounds, parks, and squares, where social life blooms. The well-kept front and back gardens of private houses are a tribute to the work of locals.

20. század eleji, utcafrontra néző, előkertes lakóház a Bókaytelepen

An early 20th-century semi-detached house with a front garden in Bókaytelep

Szabadon álló polgári villaépület a Szent Imre-kertvárosban

A detached bourgeois villa in Szent Imre-kertváros

Jellegzetes, egyedi díszítésű kerítés

A distinctive fence with unique decoration

Különleges sarokablakok, sokszor kisebb tornyok is láthatóak az épületeken

Unique corner windows, and oftentimes turrets, characterise many local buildings

Kertvárosi lakóház az eredeti értékeit megőrző felújítás után

A renovated residential building in Szent Imre-kertváros. The renovation preserved the original details of the building

Gyakori a tégladíszítés a modern kialakítású házakon is

Brick decoration is also common on houses of modern design

Védett értékeink

A KERÜLET LEGISMERTEBB ÉPÜLETE a Férihegyi repülőtér egyes terminálja. A felülről repülőgépet formázó műemlék mellett a település legrégebbi épülete, a Szent Lőrinc-kápolna is országos védettséget élvez. Fővárosi és helyi védettségű köz- és magánépületeink között találunk közel 150 éves villaépületeket, iskolákat, templomokat, egykori gyár- és üzemcsarnokokat is. A Kossuth tér védett közpark, és szintén védettséget kaptak a Gyöngyvirág utcai egykori tölgyerdő öreg fái.

Heritage Protection

THE BEST-KNOWN BUILDING in the district is Terminal 1 of Férihegy Airport, a listed building with an airplane-shaped floor plan. The oldest building in the area is the Saint Lawrence Chapel, which is also a listed building. Amongst the public and private buildings listed as protected by the capital and the local government, we can find 150-year-old villas, schools, churches, and former factory buildings. Kossuth Square is a protected public park, and the surviving ancient trees of the former oak forest along Gyöngyvirág Street also enjoy protection.

A Férihegy 1-es terminált 1950. május 7-én nyitották meg. A repülőgépet formázó épület tervezője ifj. Dávid Károly

Terminal 1 of Férihegy Airport was opened on 7 May 1950. The building was designed in the shape of an aeroplane by Károly Dávid Jr.

Az egykori Bogyay-villa, ma a Dohnányi Ernő Zeneiskola épülete a Gyöngyvirág utcában

The former Bogyay Villa, now the Ernő Dohnányi Music School in Gyöngyvirág Street

Az egykori Hofherr-villa, ma Új Tündérkert étterem a Gyöngyvirág utcában

The former Hofherr Villa, now the Új Tündérkert Restaurant in Gyöngyvirág Street

A Zila kávéház (az egykori lövölde) homlokzata és télikertje

The rear facade of the former shooting range, now the conservatory of the Café Zila

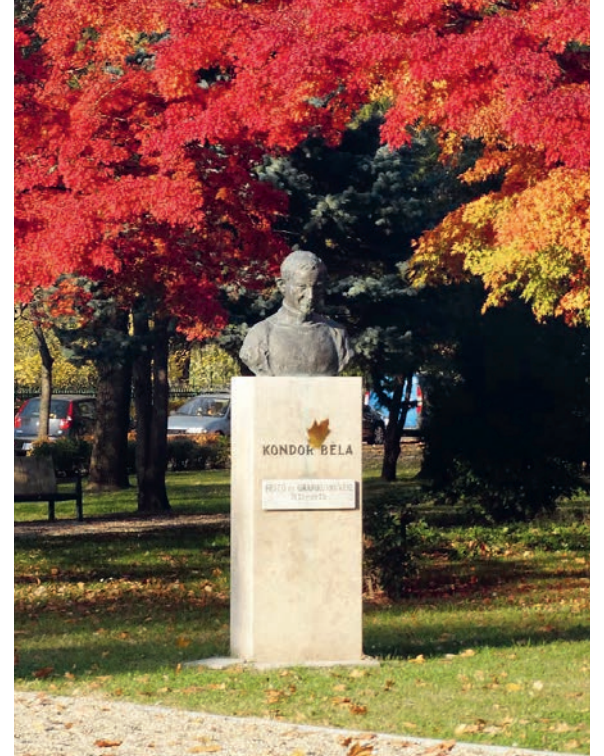
Fadrusz-kereszt, Hargita tér

Fadrusz Cross, Hargita Square

Épületdísz a Szezhlo gimnázium homlokzatán

Decorative elements on the facade of Szezhlo High School

Kondor Béla mellszobra, háttérben japán juharok a Kossuth téren

The bust of Béla Kondor on Kossuth Square with Japanese maple trees in the background

Az egykori Herrich–Kiss villa, ma a Tomory Lajos Múzeum épületének felújított verandája

The renovated veranda of the former Herrich–Kiss Villa, now the Lajos Tomory Museum

Havanna-lakótelep

Havanna housing complex

*A Szent Lőrinc-lakótelep
egyetlen tízemeletes házának
színtervét Nemcsics Antal
készítette*

*The colour scheme of the only
ten-storey house in Szent
Lőrinc housing complex was
designed by Antal Nemcsics*

Lakótelepek

AHOGY BUDAPEST sok kerületében, a 18. kerületben is több lakótelep épült a hatvanas évektől. Mindegyiknek más az arculata és a hangulata. A legnagyobb a tízemeletes szalagházakból álló Havanna, a legrégebbi a Lakatos és a Szent Lőrinc, a legfiatalabb a Gloriett és az Alacskai úti. A 18. kerületi lakótelepeket a szellős beépítés, a házak közötti nagy zöldterületek jellemzik. Míg a Havanna méretét és infrastruktúráját tekintve „város a városban”, a Gloriett vagy az Alacskai úti inkább lakópark-szerűek. Az ezredforduló óta kerületszerte épülnek kisebb-nagyobb lakóparkok, többemeletes, soklakásos társasházak. Régi lakótelepeink az utóbbi húsz évben folyamatosan újulnak meg a lakóközösségek és az önkormányzat jóvoltából.

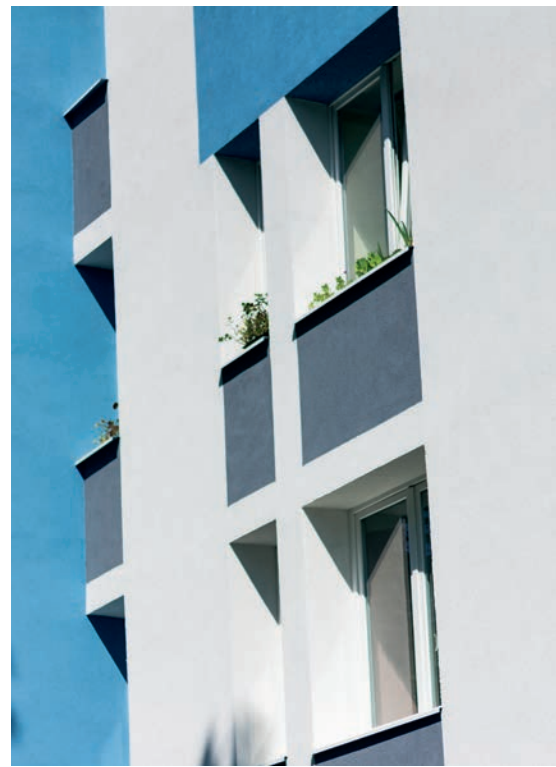
Housing Complexes

AS IN MANY OTHER DISTRICTS of Budapest, several housing complexes were built in District 18 from the 1960s onwards. Each one has a different look and feel. The largest one is Havanna, consisting of ten-storey houses. The oldest ones are Lakatos and Szent Lőrinc, and the youngest ones are Gloriett and Alacskai Road housing complex. The residential areas of District 18 are characterised by low-density development and large green spaces between the buildings. While Havanna is a “city within a city” in terms of its size and infrastructure, Gloriett and Alacskai Road housing complexes are more like apartment complexes. Since the turn of the millennium, numerous multi-storey apartment buildings of different sizes have been built throughout the district. Our old housing complexes have been continuously renovated over the last 20 years, thanks to their residents and the local government.

Gloriett-lakótelep

Gloriett housing complex

Jellegzetes tornyos épület a Gloriett-lakótelepen
A typical tower block in the Gloriett housing complex

Épületszínezés a Lakatos-lakótelepen
Decorative plaster colouring in the Lakatos housing complex

Szent Lőrinc-lakótelep (KISZ-lakótelep), háttérben a Havanna-lakóteleppel

Szent Lőrinc housing complex (the former KISZ housing complex), with Havanna housing complex in the background

Krepuska Géza-telep az Alacsikai úti lakóteleppel és a Péterhalmi-erdővel

Krepuska Géza-telep with the Alacsikai Road housing complex and the Péterhalmi Forest

Lakatos-lakótelep
Lakatos housing complex

Közterek, központok

PESTSZENTLŐRINCEN ÉS PESTSZENTIMRÉN is több központi tér, kisebb városközpont alakult ki, fontos középületekkel és népszerű pihenőhelyekkel. A terület legrégebbi és legnagyobb, 1929-ben kialakított közparkja és központi tere a Kossuth tér. Mai formáját többlépcsős felújítással nyerte el, megőrizve eredeti, hármas tagolását, hátsó részén templomokkal és a Sztéhlo gimnázium (egykori polgári iskola) épületével, az emlékezés helyszíneit (1848-as emlékmű, kerületi hírességek szobrai, I. és II. világháborús emlékhely) összekötő kanyargós sétányokkal, szökőkúttal, fűszerkerttel, kávézóval és kiállítóhellyel. A tér közelében található a városháza, a Zsebők Zoltán Szakrendelő, a Lőrinci Nagykönyvtár, a BUD Aréna és a Karinthy gimnázium.

Hasonlóan izgalmas közösségi tér jött létre Pestszentimrén is a Nemes utca mellett, a „Hősök tere” meghosszabbításaként, a katolikus templommal szemben, a Pintér Kálmán Szakrendelő és a 2021-ben átadott gyermekorvosi rendelő között. A növényekkel, szökőkúttal, padokkal körülvett Pestszentimrei Agóra egyszerre pihenőpark és kulturális rendezvények helyszíne.

A Béke tér és a Szarvascsárda tér forgalmas közlekedési csomópont az Üllői út mentén. Az egyes telepek központjai közül fontos közösségi funkciót lát el például a Kondor Béla sétány, a Hargita tér, a Tátrafüred tér vagy a Martinovics tér.

Public Squares and Centres

BOTH IN PESTSZENTLŐRINC AND PESTSZENTIMRE, several central squares and smaller “town centres” have been established with important public buildings and popular leisure parks. The oldest and largest public park and central plaza of the district is Kossuth Square, established in 1929. It gained its current form through a multi-stage renovation while preserving its original tripartite layout. On its northern side, you can find churches and the Gábor Sztéhlo Secondary School. Winding paths connect sites of remembrance (1848 monument, statues of famous locals, World War I and II monuments), a fountain, a herb garden, a café, and an exhibition space. Near the square, you can find the city hall, Zoltán Zsebők Medical Centre, Lőrinc Main Library, BUD Arena, and Karinthy Secondary School.

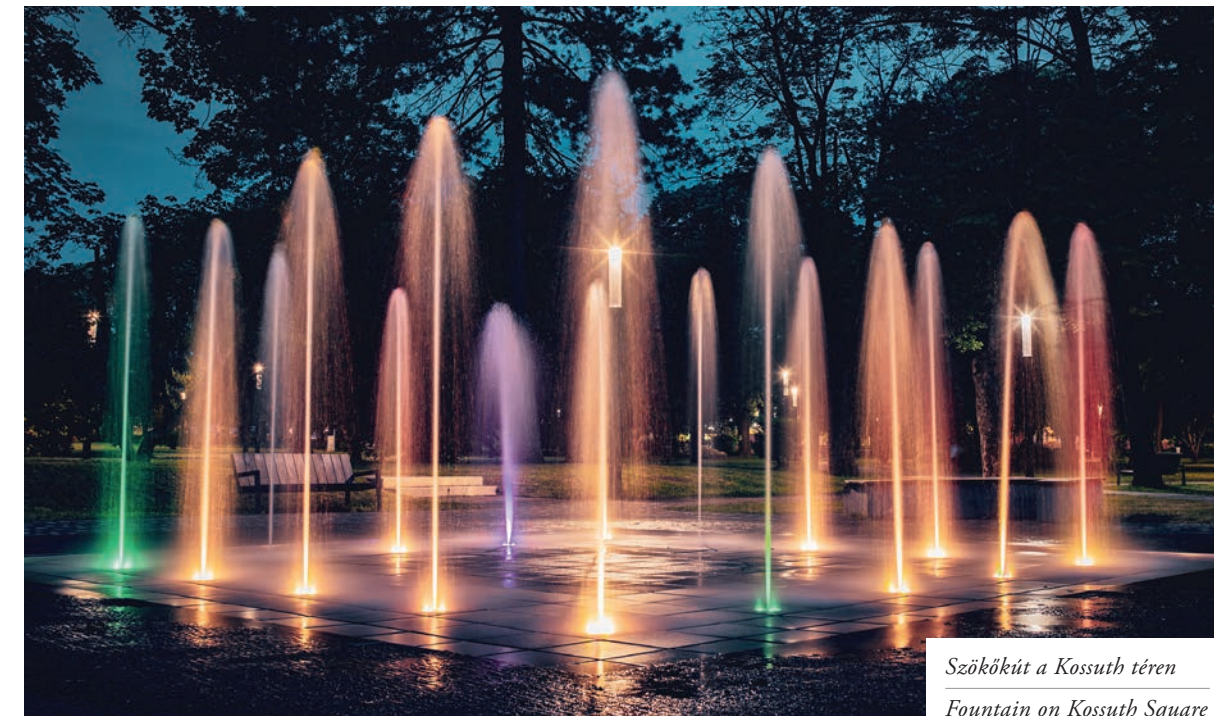
In Pestszentimre, a similarly exciting public space has been created along Nemes Street, as an extension of Heroes’ Square, opposite the Catholic Church, between the Kálmán Pintér Medical Centre and the paediatric clinic (the latter opened in 2021). Surrounded by plants, a fountain, and benches, the Pestszentimrei Agóra is both a recreational park and a venue for public events.

Béke Square and Szarvascsárda Square are two busy junctions along Üllői Road. Among the centres of the individual neighbourhoods, the Béla Kondor Promenade, Hargita Square, Tátrafüred Square, and Martinovics Square play major roles in social life.

Pestszentlőrinc, Kossuth tér a Thököly út felől

Pestszentlőrinc, Kossuth Square from the direction of Thököly Road

Szökőkút a Kossuth téren

Fountain on Kossuth Square

A Havanna-lakótelep központja a postával, a Kondor Béla Községi Házzal és a katolikus templommal
The centre of the Havanna housing complex with the post office, the Béla Kondor Community Centre, and the Catholic church

A kávézó és a Pavilon Galéria épülete a Kossuth téren
The building that houses the café and the Pavilion Gallery on Kossuth Square

Martinovics téri halloween rendezvény
Halloween event on Martinovics Square

Pestszentlőrinc, Béke tér
Pestszentlőrinc, Béke Square

Szüreti mulatság a Pestszentimrei Agórán
Harvest festival at the Agóra in Pestszentimre

Pestszentimrei Agóra a Pintér Kálmán Szakrendelő épületével
Pestszentimrei Agóra with the Kálmán Pintér Medical Centre

*1848/49-es emlékmű, Kossuth tér,
háttérben a református templom*

*The 1848/49 memorial on Kossuth Square,
with the Calvinist church in the background*

Emlékhelyek

KÖZTEREINKEN ÉS KÖZÉPÜLETEINKBEN több mint száz szobor, emléktábla és emlékmű szolgálja a közös emlékezetet. A pestszentlőrinci Kossuth téren és a pestszentimrei Hősök terén lévő emlékművek mellett kiemelkedő emlékhelyeink az országos jelentőségű, trianoni Fadrusz-kereszt és az 1956-os emlékmű a Hargita téren, a Szélmalom parkban állított trianoni és a Béke téri '56-os kopjafa, az örmény–magyar katonai emlékmű, illetve Kiss Ernő aradi vértanú, Bem József lengyel és Bányai Júlia magyar szabadságharcos emléktáblája. Pestszentlőrinc–Pestszentimre Közéleti Panteonja a Tomory Lajos Múzeum kertjében azoknak a jelentős helyi polgároknak állít emléket, akik tevékenységükkel maradandó értéket teremtettek.

Memorials

ON OUR PUBLIC BUILDINGS and squares, more than a hundred statues, plaques, and monuments serve remembrance. Besides the monuments on Kossuth Square in Pestszentlőrinc and Heroes' Square in Pestszentimre, our most prominent memorials are the Trianon Cross by János Fadrusz and the 1956 Memorial on Hargita Square, which are of national importance. Other notable sites are the Trianon column on Szélmalom Park, the 1956 column on Béke Square, the Armenian–Hungarian military memorial, and the memorial plaques of Ernő Kiss (one of the thirteen martyrs of Arad), as well as József Bem Polish and Júlia Bányai Hungarian freedom fighter. The Civic Pantheon of Pestszentlőrinc–Pestszentimre in the garden of the Lajos Tomory Museum commemorates important local citizens who have created lasting value through their work.

*Óvodások március
15-én az 1848/49-es
emlékmű előtt,
a Kossuth téren*

*Preschoolers on
15 March in front of
the memorial to the
1848/49 revolution
on Kossuth Square*

*1956-os kopjafák
a Béke téren*

*Memorial to the
1956 revolution
on Béke Square*

*Az augusztus 20-i
megemlékezések
helyszíne
a Demokratikus
Országzászló
Pestszentimre
központjában*

*Commemoration
ceremonies on
20 August are held at
the Democratic Flag
of the Nation in the
centre of Pestszentimre*

*Az Állami lakótelepi, trianoni kopjafa a Margó Tivadar utca,
a Szélmalom utca és a Baross utca közti kis parkban*

*Trianon memorial column of the State housing complex in the small
park between Tivadar Margó, Szélmalom, and Baross Streets*

*1956-os emlékmű valamennyi
magyarországi áldozat nevével,
Hargita tér*

*1956 memorial on Hargita Square
with the names of all the victims
of the revolution in Hungary*

*A kerületi panteon a Tomory
Lajos Múzeum kerítésén*

*District pantheon on the fence
of the Lajos Tomory Museum*

Kultúra mindenkinek Culture for Everyone

A 18. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT közművelődési intézményei: a Kondor Béla Községi Ház, a Pestszentimrei Községi Ház és a Rózsa Művelődési Ház 2020 óta közös szervezetben fejlesztik a Kult18 márkát. A három helyszínen szinte mindennap sokszínű és értékes rendezvények várják a kapcsolódásra, művelődésre vágyó kerületi lakosokat: klubok, tanfolyamok, színházi előadások, irodalmi estek, gyermek- és családi programok, koncertek, kiállítások, börzék, pódiumbeszélgetések és ismeretterjesztő előadások, nyári, tematikus gyermek-táborok és szünidei gyerekprogramok alkotják a kínálatot. Ezek mellett a helyi civil közösségek, intézmények, szervezetek és az önkormányzat programjainak is helyet adnak.

A Kult18 intézményei a kerület szabadtéri kulturális programjaiban is részt vesznek (pl. Kikapcspon, Agóra-programok), közreműködnek a Havanna-napok és a Senior Akadémia szervezésében. Segítik és ösztönzik amatőr művészeti csoportjaik műhelymunkáját és bemutatkozásait.

SINCE 2020, the cultural institutions of the local government (the Béla Kondor Community Centre, the Pestszentimre Community Centre, and the Rózsa Cultural Centre) have been developing the Kult18 brand as a joint organisation. The three venues offer diverse and interesting events almost every day for locals looking for recreation and culture. These include clubs, courses, theatre performances, literary events, children's and family programmes, concerts, exhibitions, fairs, panel discussions, educational presentations, thematic summer camps, and holiday events for children. Furthermore, these premises host events organised by local NGOs, institutions, organisations, and the local government.

Institutions of Kult18 also take part in open-air cultural events in the district, for example, the Kikapcspon and events at the Agóra, and they help organise the Havanna Days and the Senior Academy. They assist and encourage the workshops and debuts of their amateur art groups.

*Magyar festészet napi
kiállításmegnyitó a PIK-ben*
*Opening of the Day of Hungarian
Painting exhibition at the PIK*

*Színházi előadás a Rózsa
Művelődési Házban*

*Theatre performance at
the Rózsa Cultural Centre*

*A Pestszentimrei Községi Ház
a Nagykörösi út felől*

*Pestszentimre Community Centre (PIK),
from the direction of Nagykörösi Road*

Rózsa Művelődési Ház
Rózsa Cultural Centre

Kondor Béla Közösségi Ház
Kondor Community Centre

Baba-mama foglalkozás a Rózsa Művelődési Házban

Programme for babies and moms at the Rózsa Cultural Centre

Nyugdíjasok farsangja a Kondor Béla Közösségi Házban

Seniors' carnival at the Béla Kondor Community Centre

Márton napi vacsora a PIK nagytermében

Saint Martin's Day dinner in the great hall of the PIK

Tudás mindenkinek

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR Lőrinci Nagykönyvtára az egyik legforgalmasabb tagkönyvtár a fővárosban. A lőrinci városközpontban közel 1000 négyzetméteren várja az olvasókat a klasszikus könyvtári szolgáltatások mellett színes családi és gyermekprogramokkal, könyvbemutatókkal, kiállításokkal, rendhagyó irodalomórákkal. A Könyvet Házhoz programban mozgásukban korlátozott idős emberekhez juttatják el az olvasnivalót. A 2014-ben újjáépített Pestszentimrei Községi Házban kapott helyet a Szabó Ervin Könyvtár imrei fiókja. A harmadik könyvtári fiók a Havanna-lakótelepen működik. Elsősorban a szellemi aktivitásra vágyó időskorúakat szólítja meg a Senior Akadémia. A szemeszterenként az egészségvédelemtől a csillagászatig, a helytörténettől a világpolitikáig sokféle témát felölelő előadásokat a nagy érdeklődésre való tekintettel a Kult18 színháztermeiben, a tanfolyamokat a Tud18 helyiségeiben tartják.

*Könyvbemutató a Lőrinci
Nagykönyvtárban*

Book launch at the Lőrinc Main Library

Knowledge for Everyone

THE LŐRINC MAIN LIBRARY is one of the busiest branches of the Metropolitan Ervin Szabó Library. In the centre of Lőrinc, on nearly 1000 m², it offers classic library services, diverse family and children's events, book launch parties, exhibitions, and unique literature classes. The Könyvet Házhoz book delivery programme provides reading material for elderly people with reduced mobility. The Imre branch of the Ervin Szabó Library is located in the Pestszentimre Community Centre, rebuilt in 2014. The third library branch is situated in the Havanna housing complex. The Senior Academy is aimed primarily at older people who wish to remain intellectually active. Each semester, lectures on a wide range of topics, including healthcare, astronomy, local history, and world politics, are held in the theatre halls of Kult18 (due to the high number of attendees) and courses in the Tud18's premises.

*Szenior Akadémia
előadás a Rózsa
Művelődési Házban*

*Senior Academy
lecture at the Rózsa
Cultural Centre*

*Szabadtéri helytörténeti
kiállítás a Béke téren*

*Open-air local history
exhibition
on Béke Square*

*Tárlatvezetés
a MŰ-hely kiállításán*

*Guided tour of the
exhibition at MŰ-hely*

Múzeumpedagógiai foglalkozás Kondor Béla képeihez

Museum education class focusing on Béla Kondor's art

*A Besence utcai
Újrahasználati Központ
emeleti előadóterme*

*The upstairs auditorium
of the Besence Street
Re-Use Centre*

Lőrinci Nagykönyvtár

Lőrinc Main Library

Gyerekfoglalkozás a Lőrinci Nagykönyvtárban

Children's event at the Lőrinc Main Library

Művészetek és múzeum

A MŰVÉSZETEK IRÁNT nyitott önkormányzat támogatásával a 18. kerületi Művészeti Egyesület és más helyi képzőművészeti csoportok évente több kiállítást is szerveznek.

A Dohnányi Ernő Zeneiskolában több száz helyi diák tanul hangszeres zenét. Zenekarai, diákjai és művésztanárai rendszeres fellépői a helyi rendezvényeknek.

A Botafogó Táncegyüttes országos hírnévre tett szert. Töretlen a sikere a Kárpát-medence népeinek kultúráját népszerűsítő Tébláb Alapfokú Művészeti Iskolának. Felnőtt és gyermek tánccsoportjai az iskola saját rendezvényei mellett állandó szereplői a kerületi programoknak.

Kiemelkedő minőséget képviselnek a Vörösmarty Ének-zenei Általános Iskola kórusai és a Sonore Vegyeskar.

A Tomory Lajos Múzeum helytörténeti és képzőművészeti, állandó és időszakos kiállításokkal, múzeumpedagógiai foglalkozásokkal, tárlatvezetésekkel, helyismereti és kulturális programokkal várja az érdeklődőket. A múzeum főépülete a Herrich–Kiss villa, kertjében a Buna Konstantin Galériával. Külső kiállítóhelyei a Kossuth téri Pávilon Galéria, a Múzeumsarok, a Havanna Kiállítóhely és a MŰ-hely. A múzeum segíti a 2020-ban megnyílt Nemcsics Emlékház és Színország Galéria működését is.

A repülőtér 2-es terminálja melletti repülőskanzen, az Aeropark a magyar közforgalmi repülés elmúlt 70 évét mutatja be.

Arts and Museums

WITH THE SUPPORT of a local government that is truly interested in arts, the District 18 Art Association and other local art groups organise several exhibitions each year.

In the Ernő Dohnányi Music School, hundreds of local pupils study instrumental music. The school's orchestras, students, and teachers are regular performers at local events.

The Botafogó Dance Troupe has gained national fame. The Tébláb School of Art, which promotes the diverse culture of people living in the Carpathian Basin, has enjoyed unwavering success. Its adult and children's dance groups perform regularly at local events, alongside the school's own events.

The choirs of the Vörösmarty Primary School and the Sonore Mixed Choir are of outstanding quality.

The Lajos Tomory Museum offers permanent and temporary exhibitions about local history and fine arts, museum education, guided tours, as well as cultural and informative local programmes. The main building of the museum is the Herrich-Kiss Villa, with the Konstantin Buna Gallery in its garden. The Museum's additional exhibition premises are the Pavilion Gallery on Kossuth Square, the Museum Corner, the Havanna Exhibition Space, and the MŰ-hely. The museum also supports the work of the Nemcsics Memorial House and Színország Gallery (opened in 2020).

The Aeropark, adjacent to Terminal 2 of the airport, showcases the past 70 years of Hungarian commercial aviation.

Színpadon a Tébláb gyerekcsoportja

A performance by the children's group of the Tébláb Art School

A Dohnányi Ernő Zeneiskola tanárainak koncertje

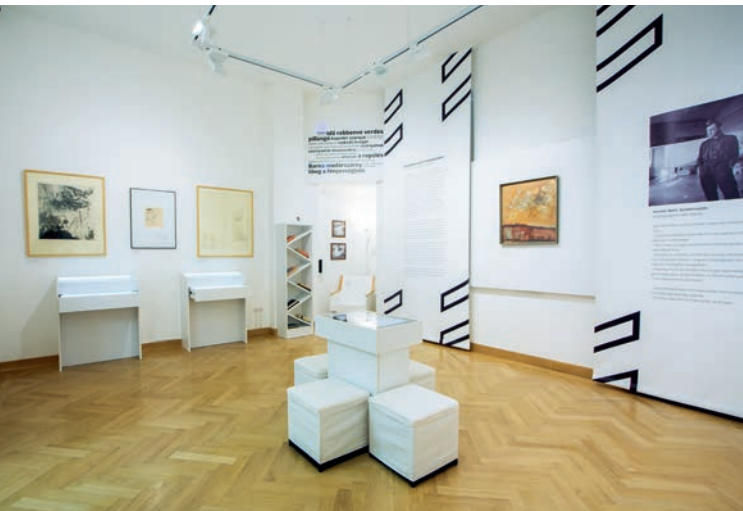
Concert by the teachers of the Ernő Dohnányi Music School

Gyerekfoglalkozás a Nemcsics Emlékház és Színország Galériában
Children's event at the Nemcsics Memorial House and Színország Gallery

Kondor emlékszoba
a Tomory Lajos Múzeumban
The Béla Kondor Room
at the Lajos Tomory Museum

Enteriőr a Havanna
Kiállítóhelyen
Reconstructed interiors at
the Havanna Exhibition Space

Buna Konstantin Galéria
Konstantin Buna Gallery

Zeneiskolai koncert
Concert of the music school

Az 50-es villamos makettjét szemléli
a legkisebb múzeumlátogatók egyike
A young museum visitor examines
the model of a streetcar

Piacok

A KERÜLET TALÁN LEGFORGALMASABB pontja az egykori téglagyár területén 2003-ban épült, jól felszerelt és jól megközelíthető Lőrinc Piac. A kerület legnagyobb lakótelepén működik a Havanna Hetivásár, két modern épületében üzletek és kiszolgálóhelyiségek kaptak helyet. Szombat délelőttönként őstermelők és árusok népesítik be az épületek körüli területet.

A Pestszentimrei Agórán szombatonként tartanak termelői piacot.

A Gyömrői út mellett, a Budapesti Kőolajipari Gépgyár egykori épületeiben működő, vietnámi hátterű Sárkány Centerben elsősorban ruházati és műszaki cikkeket árúsítanak.

A Lőrinc Piac nagyesernoka

The central hall of the Lőrinc Market

Markets

PERHAPS THE BUSIEST LOCATION in the district is the well-equipped and easily accessible Lőrinc Market, built in 2003 on the site of the former brickyards. The district's largest housing complex is home to the Havanna Weekly Fair, with two modern buildings accommodating shops and service spaces. On Saturday mornings, farmers and vendors gather in the area around the buildings.

In the Pestszentimrei Agóra, a farmers' market is held on Saturdays.

Sárkány Center is a shopping centre with a Vietnamese background on Gyömrői út, located in the buildings of the former Budapest Petroleum Machinery Plant. It mainly sells items of clothing and electronics.

A Havanna Hetivásár

burkolatdiszítését

Kondor Béla grafikája ihlette

The decorative pavement of the Havanna Weekly Fair was inspired by a drawing of Béla Kondor

*Az egykori BKG gyárcsarnokaiban
ma a Sárkány Center működik*

*The former BKG factory halls
are now home to Sárkány Center*

Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, 2-es terminál

Liszt Ferenc International Airport, Terminal 2

Reptér és kerület

KERÜLETÜNK LEGISMERTEBB létesítménye a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér: 1950 óta a magyarországi polgári repülés első számú központja. A Margitszigetnél 15-ször nagyobb területen fekvő repülőtér a Budapest Airport Zrt. és több mint 200 partnervállalat működteti. A légikikötő utasforgalma meghaladja az évi 12 millió főt, és egyre bővül az áruforgalom.

A Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. kezeli az önkormányzat ingatlanvagyonát, fenntartja és gondozza a közterületeket, működteti az Utánpótlás Akadémiát, a kerületi sport- és szabadidő létesítményeket és a helyi médiát. Szervezi a kerületi nagyrendezvényeket és számos egyéb rendezvényhez biztosít technikai és logisztikai háttérrel. Leánycégei révén bérbeadással, társasházkezeléssel és fejlesztési projektek menedzselésével is foglalkozik.

Az Innovációs Központ (InnoK) Pestszentlőrinc–Pestszentimre kutatási, fejlesztési és innovációs műhelye, továbbá tudásmenedzsment központja. Célja, hogy a kerület még modernebbé és fenntarthatóbbá váljon. Az InnoK fő feladatai: gazdaságélénkítés, a hazai és nemzetközi befektetők felkutatása és a térségi beruházásaik támogatása.

The Airport and the District

LISZT FERENC INTERNATIONAL AIRPORT is the best-known facility in our district: it has been the centre for civil aviation in Hungary since 1950. Covering an area 15 times larger than that of Margaret Island the airport is operated by Budapest Airport PLC and more than 200 of its partners. The airport handles more than 12 million passengers a year, and freight traffic is also growing.

The local Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. manages the district's real estate assets, maintains and cares for public spaces, and runs the Youth Sports Academy, sports and leisure centres, and the local media. It organises major events in the district and provides technical and logistical support for a wide range of other events. Through its subsidiaries, it is also involved in leasing, condominium management, and development project management.

The Innovation Centre (InnoK) is the research, development, and innovation workshop as well as the knowledge management centre of Pestszentlőrinc–Pestszentimre. It aims to make the district more modern and sustainable. The InnoK's main tasks are to boost economic stimulation, attract domestic and international investors, and support their investments in our region.

2-es Terminál

Terminal 2

SkyCourt
The SkyCourt

A Marczell György
Főobszervatóriumban
a repülőtér számára
nélkülözhetetlen légköri
méréseket végeznek

At the György
Marczell Main
Observatory, experts
make atmospheric
measurements which are
essential for the airport

A reptéri irányítótorony
The airport control tower

Az Aeropark egyik MALÉV gépében kapott helyet
a Tomory Lajos Múzeum repüléstörténeti kiállítása

The Lajos Tomory Museum's aviation history exhibition
is housed in a MALÉV aircraft in the Aeropark

Medencetisztítás
a Bókay-kert strandján

Cleaning the open-air
pool of the Bókay Garden

Helyére kerül
a pestszentlőrinci Állami
lakótelep kopjafája

Installing the memorial
column of the
Pestszentlőrinc State
housing complex

Egyházak és civil szervezetek

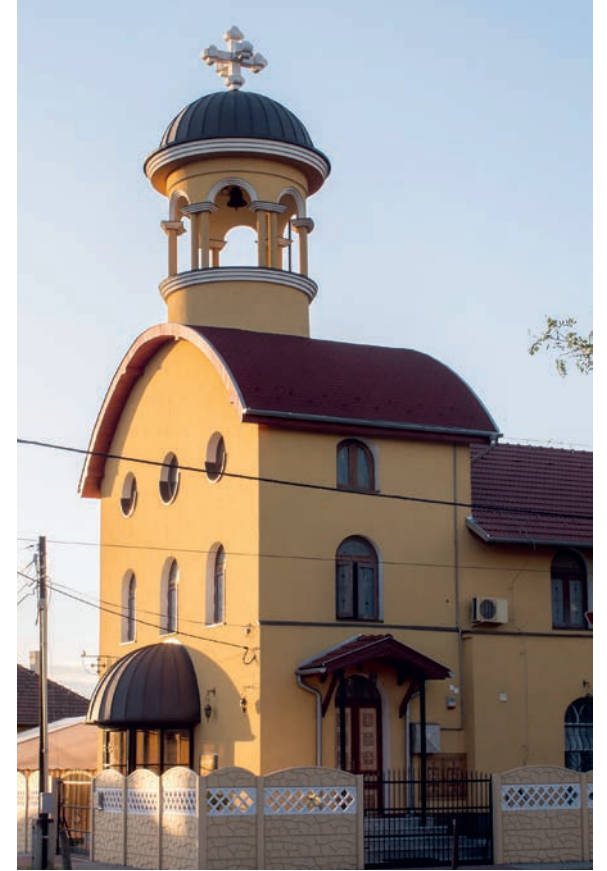
LÁTVÁNYOS KÖZÉPÜLETEINK KÖZÉ tartozik a 20 templom, kápolna és szentély. A katolikus, református és evangélikus felekezet több temploma és kápolnája mellett helyi oktatási intézményeket tart fenn, közösségi tereket működtet. Unitárius, baptista, kopt templom és vietnámi buddhista szentély is várja a híveket a kerületben. A helyi civil közösségek fontos szerepet töltenek be az élet minden területén. A bejegyzett civil szervezetek mellett sok baráti kör, klub is rendszeres és intenzív tevékenységet folytat. Az itt élők így megtalálhatják azokat a közösségi formákat és célokat, amelyekhez szívesen csatlakoznának.

Churches and NGOs

OUR 20 CHURCHES, chapels, and shrines are among our most spectacular public buildings. The Catholic, Calvinist, and Lutheran denominations maintain several churches and chapels, as well as local educational institutions and community centres. There are also Unitarian, Baptist, and Coptic churches and a Vietnamese Buddhist shrine in the district. Local NGOs play an important role in all aspects of life. In addition to the registered NGOs, there are also many informal friend groups and clubs that organise events regularly. People living in the district can thus find a community and goals they would like to join.

Luther-kápolna, Pestszentimre
Luther Chapel, Pestszentimre

Kopt ortodox templom, Pestszentlőrinc
Coptic Orthodox church, Pestszentlőrinc

*Mária Széplőtelen
Szíve Főplébánia,
Pestszentlőrinc*

*Immaculate Heart
of Mary Parish Church,
Pestszentlőrinc*

*Vietnámi
buddhista szentély,
Sárkány Center*

*Vietnamese
Buddhist shrine,
Sárkány Center*

Üllői út

Az ÜLLŐI ÚT Budapest leghosszabb sugárútja, 18 kilométeres fővárosi szakaszából 7 km van a 18. kerületben. A kerületet átszelő három forgalmas főútvonal egyike, városias főutca, két oldalán terül el Pestszentlőrinc centruma és több lakónegyede. Az önkormányzat célja az Üllői út modernizálása, az 50-es villamos vonalának korszerűsítése és akadálymentesítése. 2023 őszére – a főváros és az állam helyett – saját forrásból felújította az Üllői út legnagyobb igénybevételnek kitett lőrinci szakaszát a Szarvascsárda tér és a Béke tér között.

Üllői Road

ÜLLŐI ROAD is the longest avenue in Budapest. Of its 18-km-long section within the capital, 7 kms run through District 18. This important road is one of the three busy arterial thoroughfares crossing the district. The centre of Pestszentlőrinc and several of its neighbourhoods are located on both sides. The local government aims to modernise Üllői Road, upgrading tram line 50 and making it barrier-free. By autumn 2023, the local government renovated the busiest section of Üllői Road between Szarvascsárda Square and Béke Square, using its own funds, without the help of the capital or the state.

Az Üllői út, a 18. kerületi városháza és posta épülete felújítás előtt...

Üllői Road, the District 18 city hall and the post office before the reconstruction...

...és felújítás után

...and after reconstruction

Az 50-es villamos végállomása a Béke téren

Terminus of tram line 50 at Béke Square

Az Üllői út a Béke tér felől a 2023-as felújításkor

Üllői Road from the direction of Béke Square during the 2023 reconstruction

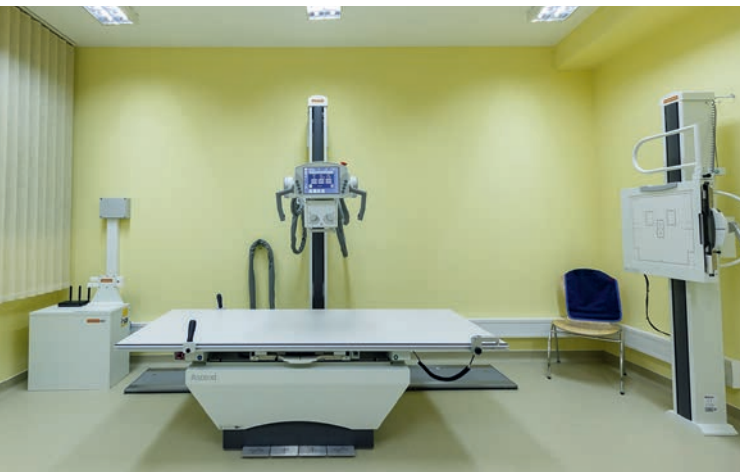

*A Zsebők Zoltán Szakrendelő
megújult belső tere*
*The renovated interior of the
Zoltán Zsebők Medical Centre*

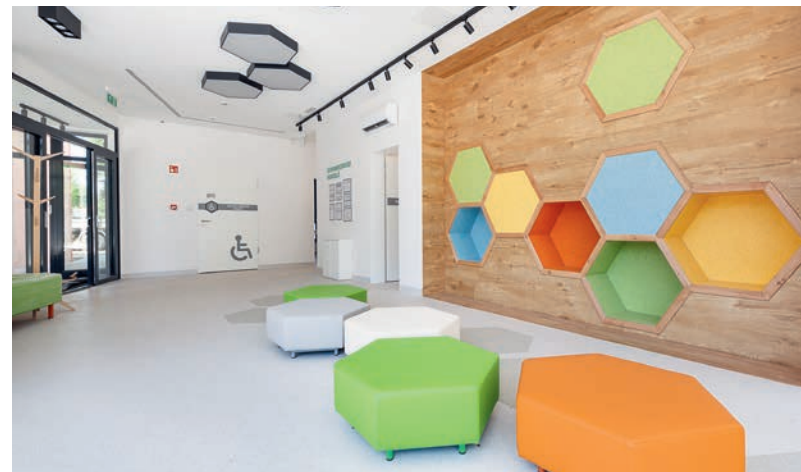
*Korszerű röntgenberendezés
a Pintér Kálmán Szakrendelőben*

*Modern X-ray equipment in the
Kálmán Pintér Medical Centre*

*A pestszentimrei gyermekorvosi
rendelő várója*

*The waiting room of the Pestszentimre
Paediatric Medical Centre*

Egészséges kerület

A KERÜLETIEK egészségügyi alap- és szakellátását a Pestszentlőrinc–Pestszentimre Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Kft. biztosítja. A felnőtt és gyermek háziorvosi rendelők és fogászatok mellett a védőnői szolgálat a kerület több pontján érhető el. A kerületben nincs kórház, ezért 2007-től a Zsebők Zoltán Szakrendelő egynapos sebészeti ellátást is nyújt a helyiek számára. Az egynapos sebészeten gasztroenterológiai, ortopédiai, nőgyógyászati és urológiai műtéteket végeznek. A járóbeteg-szakellátás főként a Zsebők Zoltán Szakrendelőben történik, ahol gyakorlatilag valamennyi klinikai szakma képviselve van. Pestszentimrén, a többféle szakrendelést nyújtó Pintér Kálmán Szakrendelő szomszédságában 2021-ben adták át a modern gyermekorvosi rendelőt.

The Healthy District

THE Pestszentlőrinc–Pestszentimre Healthcare Nonprofit Ltd. provides basic and specialised healthcare for the inhabitants of the district. In addition to adult and children's GP practices and dental clinics, the district also offers nursing services in several locations. There is no hospital in the district, so since 2007 the Zoltán Zsebők Medical Centre has been providing same-day gastroenterological, orthopaedic, gynaecological, and urological surgeries for residents. Outpatient care is provided mainly in the Zoltán Zsebők Medical Centre, where practically all clinical specialties are represented. In Pestszentimre, next to the Kálmán Pintér Medical Centre, which offers a wide range of specialist practices, a modern paediatric medical centre was opened in 2021.

*Ünnepi fényben a pestszentimrei
gyermekorvosi rendelő*

*The Pestszentimre Paediatric Medical
Centre, decorated with festive lights*

Jó helyen a legkisebbek

A BPI8 EGYESÍTETT ÓVODA innovatív pedagógiai gyakorlattal, inkluzív szemlélettel, a családokkal való együttműködést hangsúlyozva és támogatva működteti sokszínű, ám egységes értékrendet képviselő 23 tagóvodáját. A fenntartható fejlődés jegyében ütemezetten újulnak meg, kapnak hőszigetelést a korszerűsítést igénylő épületek. A kerületben több egyházi és magánóvoda is működik.

A 18. kerület Egyesített Bölcsődék 10 gyermekközpontú bölcsődéjében 700 férőhelyen fogadja a bölcsődés korú gyermekeket. A korszerűen felszerelt intézményekben sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésre szoruló gyermekeket is ellátnak. Dietetikus bevonásával nagy hangsúlyt fektetnek az egészséges és korszerű táplálkozásra. A kerületi fenntartású bölcsődékben és óvodákban a természet szeretetére, védelmére nevelés kiemelt cél. Több épületben nyitottak sósobát, amely az ősztéli időszakban segíti a felső légúti megbetegedések megelőzését.

A Great Place for the Youngest

THE BPI8 UNITED NURSERY operates its 23 branches with innovative pedagogical practices, an inclusive approach, and an emphasis on and support for collaboration with families. Each nursery is different but represents a unified set of values. In the spirit of sustainable development, the buildings requiring modernisation are being renovated and insulated in pre-planned phases. The district also has several religious and private nurseries.

In its 10 child-centric facilities, the District 18 United Crèche provides 700 places for toddlers. These state-of-the-art establishments also cater for children with special educational needs and children with early development needs. A strong emphasis is placed on creating a healthy and modern diet with the help of a dietician. In the crèches and nurseries run by the local government, educating children to love and protect nature is a priority. Salt rooms have been opened in several buildings to help prevent upper respiratory diseases during autumn and winter months.

*A Bababirodalom
bölcsőde Pestszentimrén*

*The Bababirodalom
Crèche in Pestszentimre*

*Az Eszterlánc óvoda játszóudvara
a Havanna-lakótelepen*

*The playground of the Eszterlánc Nursery
in the Havanna housing complex*

*A Vadvirág óvoda
a Martinovics téren*

*The Vadvirág Nursery
on Martinovics Square*

*A Zöld Liget óvoda
Pestszentimrén*

*The Zöld Liget Nursery
in Pestszentimre*

Iskolák és „Akali”

A KERÜLETBEN TIZENNYOLC TANKERÜLETI és négy egyházi fenntartású általános iskolában, öt középiskolában és három alapfokú művészetoktatási intézményben tanulhatnak a diákok. Az elmúlt évtizedekben több iskolaépület kapott színesre vakolt, hőszigetelő burkolatot, napelemeket, új nyílászárókat. A Kondor Béla Általános Iskola főépületének és tornacsarnokának hőszigetelése mellett nagyobb beruházás volt a Kastélydombi, a Gulner és a Brassó utcai iskola bővítése, a Kapocs és az Ady iskola ablakcseréje. A Karinthy Frigyes Gimnázium tetőfelújítására összefogtak a szülők és az öregdiákok.

A kerületi diákok körében 1971-től hosszú időn át nagy népszerűségnek örvendett a kerületi tulajdonú balatonakali úttörő-, majd gyermektábor, melyet 40 év folyamatos használat után a faépületek veszélyessé válása miatt be kellett zárni. Sok gyerek számára ez volt az egyetlen lehetőség, hogy eljusson a Balatonra. Az üresen álló tábort a kerület felújította. A régi faházakat korszerű, kétszintes, fürdővel, konyhával felszerelt szálláshelyekre cserélték. Az átépítés eredményeként tíz, egyenként tíz férőhelyes, téliesített, klímával hűthető-fűthető kis ház és egy nagy közösségi épület várja a táborozókat.

Schools and “Akali”

IN THE DISTRICT, THERE ARE 18 primary schools run by the school board, four church-run primary schools, five secondary schools, and three primary schools of art. Over the past decades, several school buildings received special insulation with coloured plaster, solar panels, and new windows and doors. In addition to the insulation of the main building and the gym of the Béla Kondor Primary School, major investments include the extension of the Kastélydombi, Gulner, and Brassó Street schools, and the replacement of the windows in the Kapocs and Ady schools. Parents and alumni cooperated in the renovation of the Karinthy Secondary School's roof.

The Balatonakali children's camp (a so-called “young pioneers' camp” during the Socialist era), owned by the local government, was very popular among the students of the district from 1971. For many children it was the only way to spend part of their summer vacation at Lake Balaton. However, after 40 years of continuous use, the camp had to be closed due to the danger posed by the worn-out cabins. The abandoned camp was renovated by the district's government: the old cabins were replaced by modern two-storey houses with bathrooms and kitchens. As a result of the reconstruction, ten heated and air-conditioned houses, each with ten beds, and a large community building await the campers.

Program az önkormányzati tábor főépülete előtt

An event in front of the main building of the camp belonging to the local government

A Gulner Gyula Általános Iskola új épületszárnya

The new wing of the Gyula Gulner Primary School

Karinthy Frigyes Gimnázium

Frigyes Karinthy Secondary School

Új nyaralóház a balatonakali táborban

New holiday house at the Balatonakali camp

BUD Aréna

A LŐRINCI SPORTCSARNOKOT évtizedeken át megannyi sport- és közösségi programra használták, sokáig ez volt ugyanis a 18. kerület legnagyobb fedett rendezvényhelyszíne. A felújítás és átalakítás eredményeként készült el az energiatakarékos BUD Aréna a PLER kézilabdacsapat számára a Budapest Airporttól és más cégektől kapott TAO-támogatás segítségével. A kézilabda fontos a kerület sportéletében. Ifjúsági és serdülő csapataink többször nyertek bajnoki címet, és számtalan dobogós helyezést értek el. A közel 1000 fő befogadására alkalmas, korszerű sportcsarnok az újra az NB I-ben játszó PLER otthona, de a környező iskolák diákjai is használhatják. Az elegáns külsejű, multifunkciós intézmény nemcsak sporteseményeknek, hanem közösségi rendezvényeknek, koncerteknek is helyet ad.

Teljesen megújult Pestszentlőrinc központi sportcsarnoka

The completely renovated central sports hall of Pestszentlőrinc

BUD Arena

THE LŐRINC SPORTS HALL has been used for decades for various sports and community events. For many years it was the largest indoor venue in District 18. The energy-efficient BUD Arena is the result of a renovation and refurbishment project, which was completed with the help of the corporate tax funding the PLER handball team received from Budapest Airport and other companies. Handball plays an important role in the district's sporting life. Our youth and junior teams have won several championships and numerous medals. The state-of-the-art sports hall has a capacity of 1,000 and is home to PLER, which once again plays in the national Champions League. The hall can also be used by local schools. This multifunctional facility with an elegant facade is not only a venue for sporting events, but also for community programmes and concerts.

Fényjáték a BUD Aréna épületén

Light show on the BUD Arena building

A lelátókon több mint 900-an szurkolhatnak kedvenc csapatuknak

More than 900 people can cheer for their favourite teams from the bleachers

A PLER kézilabdacsapatának otthona a BUD Aréna

BUD Arena is home to the PLER handball team

Bókay-kert

A BÓKAY-KERT egyedülálló sport- és szabadidős helyszín Budapesten, felújított uszodával, szaunával, tágas strandterülettel és a legmodernebb gördeszkapályával. A BMX Cross- és a gördeszkapálya tervezését és előkészítését széles körű közösségi összefogás előzte meg. A téli sportok szerelmesei műanyag burkolatú sípályákon fejleszthetik egész évben sítudásukat, telente jégpályán korcsolyázhatnak. Emellett futókör, élő- és műfüves labdarúgópálya, tenispályák várják a fiatalokat és idősebbeket.

A Bókay-kert sokféle kulturális szabadtéri program helyszíne is állandó és ideiglenes színpadaival, vendéglátóegységeivel.

Bókay Garden

THE BÓKAY GARDEN is a unique sports and leisure venue in Budapest, with a renovated swimming pool, sauna, spacious open-air pool, and modern skatepark. The planning and development of the BMX course and skateboard track was preceded by extensive community collaboration. Winter sports enthusiasts can improve their skiing skills on a dry ski slope all year round and skate on an ice rink in winter. There is also a running track besides football pitches with natural and artificial turf and tennis courts for the young and old.

The Bókay Garden also hosts a wide range of outdoor cultural events, with permanent and temporary stages and catering facilities.

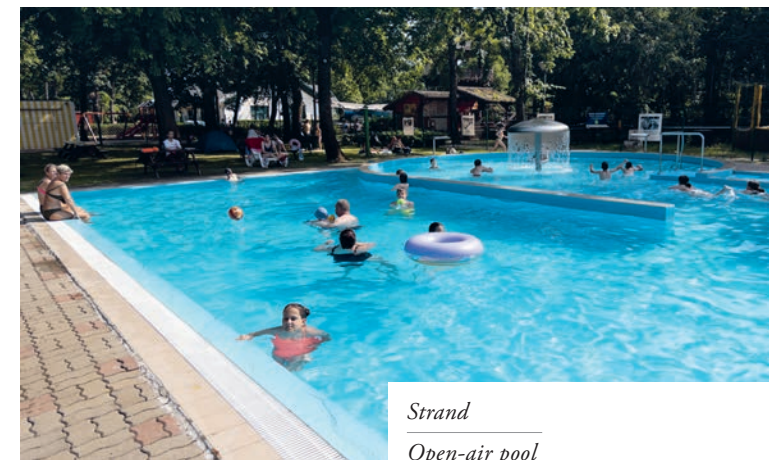
Színes sportolási lehetőségekkel várja a kerületieket a Bókay-kert. A Bókay-kert és a Herrich-Kiss villa madártávlatból

The Bókay Garden offers a wide range of sporting activities. A bird's-eye view of the Bókay Garden and the Herrich-Kiss Villa

Korcsolyapálya
Ice rink

Gördeszkapálya
Skatepark

Strand
Open-air pool

Sípálya
Dry ski slope

Sportközpontok

A VILMOS ENDRE SPORTCENTRUMBAN a terület legnagyobb uszodája mellett korszerűsített sportcsarnok, élő- és műfüves foci pályák, gumiborítású, LED-világítású futópálya, konditerem, kültéri fitneszeszközök várják a sportolni vágyókat. Ez a központja a Városgazda Utánpótlás Akadémiának (VUA), amely sokféle sportolási lehetőséget kínál hatéves kortól: labdarúgó, futsal, vízilabda, kerékpár, jégkorong, női kosárlabda, sakk és szabadidősport szakosztálya van.

Pestszentlőrinc központjában van a Deák Ferenc „Bamba” Sportcentrum a PLER székhelyeül szolgáló BUD Arénával. Legrégibbi egyesületünk, a SZAC 1908 is itt készíti fel labdarúgó- és korfbalcsapatait. A sportcentrum területén két műfüves labdarúgó-pálya, valamint egy baseballpálya is található.

A Gerely utcai sportpálya főleg az iskolai és a szabadidősportnak biztosít helyet, 400 méteres salakos futókörrel, foci pályával és multifunkciós sportfelülettel.

Sports Centres

THE ENDRE VILMOS SPORTS CENTRE boasts the largest swimming pool in the district, a modernised sports hall, football pitches, a rubberised, LED-lit running track, a gym, and outdoor fitness equipment. It is the headquarters of the Városgazda Youth Sports Academy (VUA), which offers a wide range of sports from the age of six: futsal, water polo, cycling, hockey, women's basketball, chess, and recreational sports.

In the downtown of Pestszentlőrinc is the Ferenc “Bamba” Deák Sports Centre with the BUD Arena, home of the PLER. Our oldest club, SZAC 1908, also trains its football and korfbal teams here. The sports centre has two artificial turf football pitches and a baseball field as well.

The Gerely Street sports grounds is mainly used for school, community, and recreational sports, with a 400-metre red clay running track, a football pitch, and a multipurpose sports field.

Kastélydombi Uszoda

Kastélydombi Swimming Pool

VUA kosáredzés

VUA basketball practice

Vilmos Endre uszoda

Endre Vilmos Swimming Pool

A VUA ifjú focistái a Vilmos Endre Sportcentrumban

Young footballers of the VUA at the Endre Vilmos Sports Centre

Sportkastély

A 2006-BAN ÁTADOTT Pestszentimrei Sportkastély nemzetközi színvonalú, akár 1000 főt befogadni képes sport- és rendezvényközpont. Méreténél fogva a legkülönbélebb sportágak edzéseinak, versenyeinek és nemzetközi rendezvényeinek lebonyolítására alkalmas. Emellett rendszeresen otthont ad kulturális és közösségi rendezvényeknek. Budapest számos középiskolája tartja itt végzős diákjai szalagavató bálját, és a Sportkastélyban rendezik meg évről évre a Dohnányi Ernő Zeneiskola mindig fantasztikus hangulatú, teltházas, újévi koncertjét is, amely a kerület egyik kiemelkedő kulturális eseménye. A Sportkastély, csakúgy, mint a nemrég felújított Kastélydombi Uszoda, nevében őrzi az egykor itt állt Lővy-kastély emlékét.

Sports Palace

THE PESTSZENTIMRE SPORTS PALACE (Sportkastély), inaugurated in 2006, is a world-class sports and events centre, with a capacity of up to 1,000 people. Its size makes it suitable for training, competitions, and international events in a wide range of sports. It also regularly hosts cultural and community events. Many of Budapest's secondary schools hold their proms here. The Sports Palace also hosts the annual New Year's concert of the Ernő Dohnányi Music School, which is always a sold-out event with a fantastic atmosphere. It is one of the district's most outstanding cultural events. The Sports Palace, just like the recently renovated Kastélydombi Swimming Pool, pays tribute with its name to the Lővy Mansion that once stood here.

Pestszentimrei Sportkastély
Pestszentimre Sports Palace

A Dohnányi Ernő Zeneiskola koncertje
Concert of the Ernő Dohnányi Music School

Iskolai ünnepség
School celebration

Országos karateverseny a Bushido kupáért
National karate competition for the Bushido Cup

Futókörök napja, Havanna-lakótelepi futókör

Day of Running Tracks, Havanna housing complex running track

Brenner park, Lakatos-lakótelep

Brenner Park, Lakatos housing complex

Játék és mozgás a szabadban

SZABADTÉRI KIKAPCSOLÓDÁSRA minden generáció talál helyet magának a kerületben. Az 50 játszótéren kívül 17 szabadtéri fitnesspark, több tornapálya, kutya-futtató, lakóövezeti kerékpárút, sok pingpongasztal, szabadtéri sportpálya segít az egészség megőrzésében. A Havanna-lakótelepen 1100 m hosszú, rekortánborítású futókör épült. A Péterhalmi-erdőben torna-, foci- és futópálya van, és több sütögetőhely is várja a piknikezőket. A hőerőmű melletti tó tágabb környezetét futókörös pihenőhellyé alakították a Brenner parkban. A bélatelepi Martinovics tér multifunkciós, rekortán sportpályával, fitnessparkkal bővült. A közlekedési helyzeteket játékosan modellező mini KRESZ-park óvodás kortól középiskolás korig fejleszti a gyermekek közlekedési kultúráját. A Herrich téren egyedileg tervezett inkluzív játszótér létesült, akadálymentes játszótérrel, csocsóasztallal, homokozóval.

Outdoor Games and Exercise

THERE IS ENOUGH PLACE for all generations to spend leisure time outdoors in the district. In addition to 50 playgrounds, there are 17 outdoor fitness parks, several outdoor gyms, dog parks, cycle paths, ping-pong tables and open-air sports grounds that help to keep people healthy. The Havanna housing complex has a 1,100-metre-long rubberised running track. In the Péterhalmi Forest, there is an outdoor gym, a football pitch, a running track, and several picnic areas. The area around the lake near the thermal power plant in Brenner Park has been converted into a leisure park with a running track. Martinovics Square in Bélatelep has been upgraded with a multifunctional, rubberised sports field and a fitness park. The children's traffic park playfully models traffic situations and develops children's knowledge of the highway code from preschool to secondary school age. A custom-designed inclusive playground with an accessible play castle, foosball table, and sandpit has been created in Herrich Square.

Játszótér a Havanna-lakótelepen

Playground, Havanna housing complex

*Családi nap a
Barcika téren*

*Family fun
day at Barcika
Square*

*Helytörténeti séta
a Lónyaytelepen*

*Local history tour
in Lónyaytelep*

KRESZ-park a Teleki utcában

The traffic park in Teleki Street

Játék villamos a KRESZ-parkban

A mock streetcar in the traffic park

Kutyás agilitypálya az Alacsikai úti lakótelepen

Dog agility course in the Alacsikai Road housing complex

*Integrált játszótér,
Herrich Károly tér*

*Inclusive playground,
Károly Herrich Square*

Nagyrendezvények

A 18. KERÜLETBEN ÉLŐK számára évente több olyan programot szervez az önkormányzat, amelyek egyúttal a közösség ünnepei is. A nemzeti ünnepek és emléknapok (magyar kultúra napja, pedagógus-nap, Semmelweis-nap és köztisztviselők napja, idősök világnapja) alkalmából tartott központi rendezvények mellett évről évre ismétlődő, remek hangulatú, főként szabadtéri nagyrendezvények sora várja az itt élőket.

Május 1-jén tartják a Majálist a Bókay-kertben és a Gépmaálist a Tomory Lajos Múzeum kertjében. Május végén a Bókay-kertben és a Pestszentimrei Agórán gyermeknap programok várják a családokat. Augusztusban a pestszentimrei Szent István-napi utcabál, szeptember elején a Bókay-kerti Városnapok, év végén az adventi vásár és a jégpálya programsorozata az egész kerületet megmozgatja.

Elsősorban a környékelieket szólítja meg a Martinovics téri tavaszköszöntő és a Havanna Napok. Kedveltek a nyári hétvégék kiülős, zenés programjai, a Bókay-kerti esték és a szabadtéri mozielőadások.

Large-Scale Events

FOR THE INHABITANTS OF DISTRICT 18, several programmes are organised, which are also celebrations for the community. Besides events organised to mark national holidays and days of remembrance (Day of Hungarian Culture, Teachers' Day, Semmelweis Day, Civil Services Day, International Day of Older Persons), there are several annual events. These large-scale, (mainly) open-air events always have a great atmosphere.

On 1 May, Mayday is celebrated in the Bókay Garden and the "Mayday of Machinery" in the garden of the Lajos Tomory Museum. At the end of May, families can participate in children's day programmes in the Bókay Garden and the Pestszentimrei Agóra. The Pestszentimre St. Stephen's Day street fair takes place in August, and in early September we can enjoy the Bókay Garden City Days. At the end of the year, the Advent Fair and the ice rink bring the whole district to life.

The Martinovics Square Spring Festival and the Havanna Days are aimed primarily at locals. Outdoor music events on summer weekends, the Bókay Garden Evenings, and the outdoor screenings are also very popular.

Bókay-kerti esték

Bókay Garden Evenings

Koncert a Bókay-kertben

Concert in the Bókay Garden

Advent a Bókay-kertben

Advent in the Bókay Garden

A Martinovics téri színpadon a Tébláb táncgyűttes
The Tébláb dance group's performance on Martinovics Square

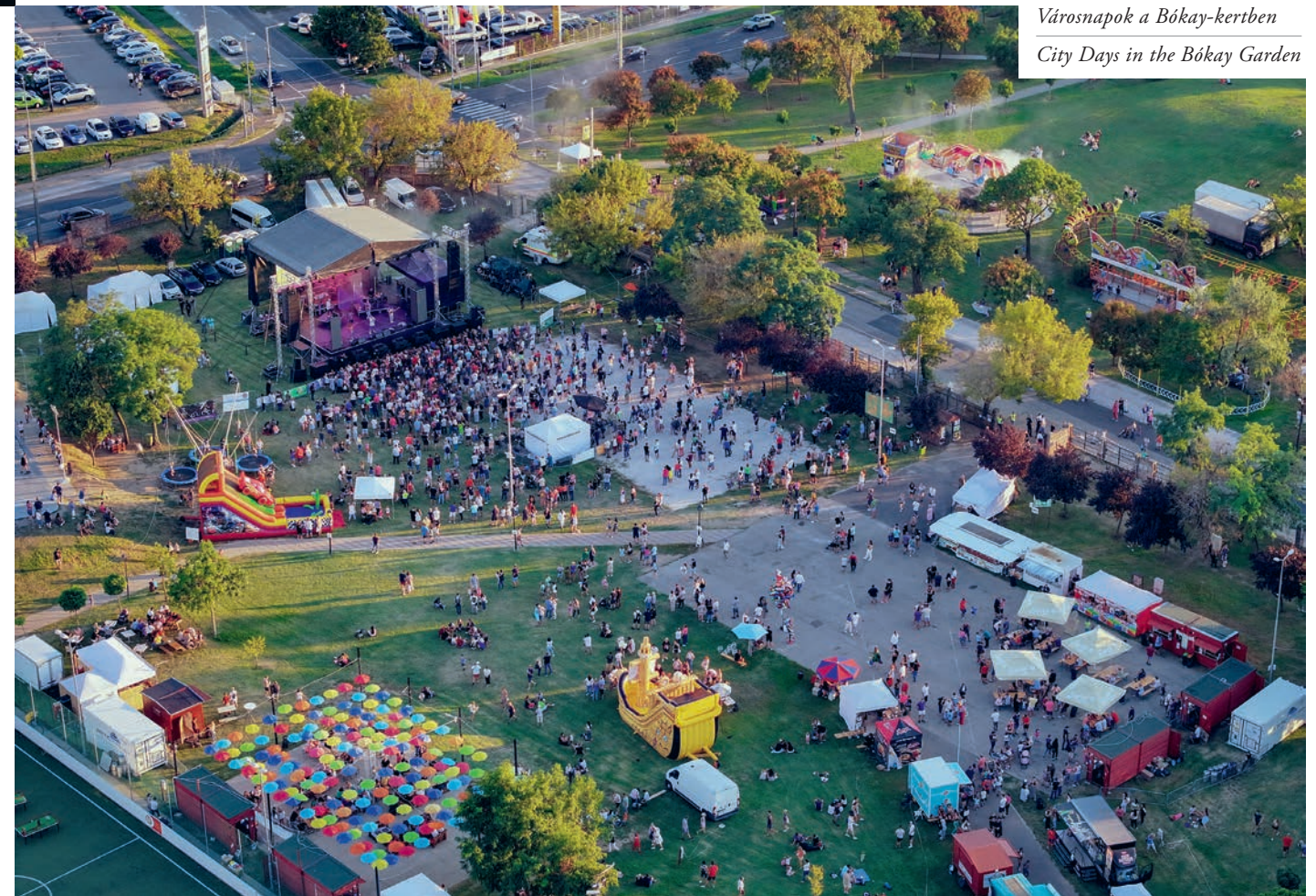
Konferencia a repülőtér műemlék épületében
Conference held in the listed building of the airport

Gépmajális – indul a felvonulás a múzeum kertjéből
Mayday of Machinery – the parade starts from the museum garden

Gyereknapi a Pestszentimrei Agórán
Children's Day at the Pestszentimrei Agóra

Városnapok a Bókay-kertben
City Days in the Bókay Garden

Lendületben

AZ ÖNKORMÁNYZAT sokat tesz a mozgás népszerűsítéséért. Az érdeklődők évente ingyenes sport-ízeltőn és kutyás bemutatón találkozhatnak a helyi egyesületek képviselőivel, és különféle mozgásformákkal ismerkedhetnek.

A futás és kerékpározás szerelmesei több saját kezdeményezésű eseményen vehetnek részt, mint például az Imre–Lőrinc nemzetközi futó- és kerékpáros verseny, az őszi és tavaszi Bringás reggelik, a Kihívás és a Futókörök napja, a Tour de Bókay játékonysági kerékpáros felvonulás vagy a Malacvágtató előszilveszteri futóverseny. A nagyszabású rendezvényeken kívül számos más esemény – pl. a Mozgásvarázs óvodás sportrendezvény vagy a „Lendületbe hozzuk!” ingyenes lakossági sportprogram – biztosítja a kerületieknek a sportos, ezáltal egészséges életmódot óvodás kortól idős korig.

A Tomory Lajos Múzeum helyismereti séta- és biciklis útvonalak összeállításával és helyi civil túraszervezővel együttműködve helytörténeti és kalandtúrák szervezésével színesíti a kínálatot.

Bringás reggeli az Agórán

Cyclists' Breakfast at the Agóra

In Motion

OUR LOCAL GOVERNMENT is an enthusiastic promoter of physical activity. Every year, you can meet representatives of local clubs and learn about different forms of exercise at free sports demonstrations and dog shows.

Running and cycling enthusiasts can take part in a number of events initiated by District 18, such as the Imre-Lőrinc international running and cycling race, the autumn and spring Cyclists' Breakfasts, Challenge Day, the Day of Running Tracks, the Tour de Bókay charity cycling parade, and the pre-New Year's Eve "Piglet Run" running race. In addition to major events, a number of other programmes such as the Mozgásvarázs sports event for nurseries and the free "Lendületbe hozzuk!" public sports programme ensure that the inhabitants of the district enjoy a sporty and healthy life from infancy to old age.

The Lajos Tomory Museum adds to the range of activities by planning local walking and cycling routes and by organising local history and adventure tours in cooperation with civic hiking clubs of the district.

*Zumba a Kondor Béla
Közösségi Házban*

*Zumba class at Béla Kondor
Community Centre*

Futóverseny a reptéren

Running race at the airport

Kihívás napja a Bókay-kertben

"Day of Challenge" in the Bókay Garden

Sportágak, utánpótlás, tömegsport

A KERÜLET 50 SPORTEGYESÜLETÉBEN több ezren sportolnak rendszeresen. A kerületi kötelező úszás-oktatást is ellátó Városgazda Utánpótlás Akadémián kívül számos helyi sportegyesület, köztük a Gloriett általános iskola foglalkozik utánpótlás-neveléssel, leginkább a labdarúgás terén. Nemzetközileg is szép eredményeket érnek el a karate-, kungfu-, taekwondoversenyzők és a dzsúdósok. A Pestszentlőrinc-Kassa Sportegyesület több mint negyven éve oktat dzsúdót – fogyatékkal élőknek is, akik a speciális olimpiákon rendre dobogós helyen végeznek. Felújított, központi edzőtermét 2022 őszén avatták a Havanna-lakótelepen.

Nagy hagyományai vannak a 18. kerületi Diák Olimpia rendezvénysorozatának, ahol a 6–20 éves fiatalok 17 sportágban mérhetik össze tudásukat, többek között labdajátékokban, úszásban, lövészetben, cselgáncsban, sakkban. A versenyszezont minden év szeptemberében az Iharos Sándor mezei futóverseny nyitja.

Sports Disciplines, Youth Sports, and Mass Sport

THOUSANDS OF PEOPLE play sports regularly in 50 local sports clubs. Compulsory swimming lessons for schoolchildren living in the district are provided by the Városgazda Youth Sports Academy. The Academy, along with many local sports clubs and Gloriett Primary School, is involved in youth sports, mainly in football. Local karate, kung fu, taekwondo, and judo competitors have achieved international success. The Pestszentlőrinc-Kassa Sports Association has been teaching judo for more than forty years. Among the judo students, there are people with disabilities, who regularly win medals in the Special Olympics. The association's renovated gym was opened in the autumn of 2022 in the Havanna housing complex.

The District 18 Student Olympics have a long history, with people aged 6 to 20 competing in 17 sports, including ball games, swimming, shooting, judo, and chess. Each September, the competition season opens with the Sándor Iharos cross-country running race.

Iharos Sándor futóverseny

Sándor Iharos running race

VUA vízilabda edzés

VUA water polo training

Bozsik-program óvodásoknak

Bozsik Programme for preschoolers

*Cselgáncsedzés
a Pestszentlőrinc-
Kassa Sportegyesület
Havanna-lakótelepi
edzőtermében*

*Judo training at the gym
of the Pestszentlőrinc-
Kassa Sports Association
in the Havanna housing
complex*

*A felújított egykori
Kistext lakóházak
és közösségi kert
a Fáy utcában*

*The renovated former
Kistext apartment
buildings and
community garden
in Fáy Street*

*Az Egyesített Szociális Intézmény
kézműves, adománygyűjtő
vására saját készítésű tárgyakból
az Adventi Kavalkádon*

*Charity fair of the United Social
Welfare Institution with homemade
items at the Advent Cavalcade*

*Az önkormányzat által szervezett
almavásár a Havanna Hetivásár
előterében*

*The apple market organised by the
local government in the market hall
of the Havanna Weekly Fair*

Gondoskodó kerület

AZ ÖNKORMÁNYZAT az igényelhető szociális juttatásokon kívül a rászorulóknak, nyugdíjasoknak rendszeresen oszt vásárlási utalványt és élelmiszer-csomagot, a gyermekes családokat iskolakezdési támogatásban részesíti. Bevezette a Városkártyát, mellyel a kerületi lakosok a helyi szolgáltatóktól kedvezményeket kaphatnak. A kisnyugdíjak kiegészítésére elindította a Lakásért életjáradék programot. A Fáy utcai rozsdadóvezetben az erősen leromlott állapotú, egykori Kistext lakóházakban 46 összkomfortos bérlakást alakított ki, valamint közösségi kertet. A legelesettebbeket a Félúton és a Tiszta Forrás Alapítvány segíti.

Az Egyesített Szociális Intézmény központjában és hat telephelyén biztosítja az egész kerület számára a demens betegek, idősek és fogyatékosággal élők nappali ellátását, szociális étkeztetését, a házi és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, továbbá működteti az időskorúak gondozóházát.

Az önkormányzati fenntartású Csibész Család- és Gyermejkölési Központ működteti a Gyermekek és Családok Átmeneti Otthonát. A Havanna-lakótelepen és Pestszentimrén működő részlegei a kerületiek számára családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást, pszichológiai, mentálhigiénés, jogi és hátralelkészési tanácsadást biztosítanak.

The Caring District

IN ADDITION to the social benefits available, the local government regularly distributes gift vouchers and food parcels to pensioners and people in need, and helps families with children at the beginning of each school year. A “city card” has been introduced, which allows district residents to receive discounts from local businesses. To aid those with a low pension, the Life Annuity for Housing programme was launched.

In the “rust belt” of Fáy Street, 46 modern apartments, together with a community garden, were created on the site of the former Kistext Textile Factory, in a formerly run-down apartment building.

The most vulnerable are assisted by the Félúton and Tiszta Forrás Foundations.

At its headquarters and at six other premises, the United Social Welfare Institution provides day care, catering, home nursing help, and a medical alarm system for those suffering from dementia, the elderly, and people with disabilities throughout the district, and runs a care home for the elderly.

The local government’s Csibész Family and Child Welfare Centre runs a transition home for children and families. The Centre also provides welfare services, psychological, mental health, legal, and arrears management counselling to the residents of the district in the Havanna housing complex and Pestszentimre.

*Élelmiszer-csomag érkezik
a Csibész központjába,
a Kondor Béla sétányra*

*Food delivery arrives
at the Csibész Centre
on Béla Kondor Promenade*

Nemzetiségi kapcsolatok

Kerületünkben tíz nemzetiségi önkormányzat működik (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, szerb, szlovák). Székházuk, a 2000-ben átadott Nemzetiségek Háza a Havanna-lakótelepen a Csontváry Kosztka Tivadar Általános Iskolával közös épületben van. Az épület előtt, a Nemzetiségek Parkjában örmény művész szobra áll. A legaktívabb a helyi német közösség, a kerületben több német nemzetiségi kétnyelvű óvodai csoport és két nemzetiségi iskola is működik. Egyesületük, kórusuk, Pestszentimrén sváb bútorokkal berendezett közösségi házuk van. A helyi német, lengyel, örmény, bolgár és horvát önkormányzat révén testvérvárosi kapcsolatokat is kiépített a kerület. Testvérvárosaink: Tusnádfürdő, Dąbrowa Tarnowska, Nin, Artasat, Neszebár, San Nicola la Strada, Roding, Obzor, Körösfő, Szepsi, Técső, Székelyudvarhely. Pestszentimre másfél évtizede vesz részt a Kárpát-medencei Szent Imre települések találkozóin.

Lengyel testvérvárosunk, Dąbrowa Tarnowska ételköstölője a múzeum kertjében

Food tasting in the museum garden, organised by our Polish sister town, Dąbrowa Tarnowska

National Minorities

In our district, there are ten national minority self-governments (Bulgarian, Greek, Croatian, Polish, German, Armenian, Romani, Romanian, Serbian, and Slovak). Their headquarters, the House of Nationalities, inaugurated in 2000, is located in the Havanna housing complex, in the same building as the Csontváry Primary School. The statue in front of the building in the Park of Nationalities was created by an Armenian artist. The local German community is the most active one, with several bilingual nursery groups and two schools in the district. They have an association, a choir, and a community centre with traditional Swabian furniture in Pestszentimre. Through the local German, Polish, Armenian, Bulgarian, and Croatian self-governments, the district has established twin town relations with Bäile Tuşnad, Dąbrowa Tarnowska, Nin, Artashat, Nesebar, San Nicola la Strada, Roding, Obzor, Izvoru Crişului, Moldova nad Bodvou, Tiachiv, and Odorheiu Secuiesc. For the last 15 years, Pestszentimre has been an active organiser of meetings of municipalities of the Carpathian Basin which are named after Saint Emeric.

A Németszármazású Polgárok Egyesületének „Liederschatz” kórusa a Nemzetiségi fesztiválon
The “Liederschatz” choir of the Association of Citizens of German Descent at the Festival of National Minorities

Német nemzetiségi nap, lámpás felvonulás
German National Minority Day, lantern parade

Nemzetiségi emlékmű a Havanna-lakótelepen, készítője az örmény Yengibarian Mamikon

Monument to nationalities in the Havanna housing complex, by Armenian artist Yengibarian Mamikon

Helidonaki táncgyűttes
Helidonaki Dance Group

A 18. kerület éjszaka

District 18 at night

Köszönet illeti Somody László alpolgármestert a kiadvány megjelenésének támogatásáért, Szelier Ágneszt a koordinációért, a Társadalmi Kapcsolatok Főosztályát, különösen Varga Judit Veronikát és Eszes Jánost, továbbá Gémesi Tündét, a kerületi intézményeket és Rónavári-Kedves Lászlót a jelenkori szövegekhez anyag küldéséért, Hámori Lászlót és Totev Alexandert a Városgazda Fotóarchívum hozzáféréseinek biztosításáért.

Special thanks to Deputy Mayor László Somody for supporting the publication of this book; Ágnes Szelier for the coordination; the Department of Social Relations, especially Judit Veronika Varga and Janos Eszes; as well as to Tünde Gémesi; various institutions of the district and László Rónavári-Kedves for sending material for the contemporary section, and to László Hámori and Alexander Totev for providing access to the Városgazda Photographic Archive.

Képforrásjegyzék | Image Credits

A képek sorrendje a-tól, balról jobbra és fentről lefelé |

The pictures are listed from left to right, from top to bottom, starting with the letter “a”

Archív képek | Archival photos:

Budapesti Történeti Múzeum: 21.b; Eötvös Loránd Tudományegyetem Fotótára: 13.b; Fortepan: 23.b; Kristóf Gabriella: 12.a; Magyar Nemzeti Múzeum Fotótára: 12.b; Pestszentimrei Baptista Gyülekezet: 20; Semmelweis Orvostörténeti Múzeum: 21.c; Tomory Lajos Múzeum: 8-9, 10, 11.b, 13.a.c, 14, 15.a.b.c, 16, 17.a.b.c, 18-19.a.b.c, 21.a, 23.a.c, 34, 69.a

Jelenkori képek | Contemporary photos:

Aeropark: 66.a; Bornyasz Péter: 66.b, Földházy Árpád: 33.a.b.d, 36.c, 49.a; FSZEK Lőrinci Nagykönyvtár: 54, 57.b.c; Heilauf Zsuzsanna: 11.a, 26.a.b, 28, 37.a.b, 41.a, 46, 55.b, 56.b, 72.a, 75.c, 87, 88.b, 89.b, 93.a.b, 101.a; Jankovits Vera: 32, 33.c.e;

Juhász Viktória: 60.a; Kékesi Szilvia: 75.a; Kürti János: 31.b, 48.c, 52.c, 65, 81.b, 88.a, 89.c, 94, 97.a.c, 98.a, 99, 100; Mayer Adél: 57.a; Molnár Sylvia: 79.a, Nemcsics Botond: 31.a, 35.a.b, 36.a.b, 38.b, 41.b, 62, 63.c, 75.b; Pápai Tamás László: 49.b, 61.c, 64; Ravasz Balázs: 37.c, 44.b, 52.a, 53.a, 60.b; Rozgonyi Sarolta 63.b; Ruzsa István 24-25, 27.a.b, 30.a.b.c, 31.c, 38.a, 39, 40.a.b, 41.c, 43.a.b, 44.a.c, 45.a.b, 47, 48.b, 50, 51.a.b, 52.b, 53.b, 59.b, 61.a.b, 63.a, 66.c, 70.a.b, 71.b, 74, 76, 77.a.b.c, 78, 79.b.c, 80.a, 82, 84, 85.a.b.c, 86.a.b, 88.c, 89.a, 91.a.b, 92.a.b, 93.c, 95.a.c, 96, 98.b.c, 101.c.d, 102-103, 104.a; Szegediné Mucsi Eleonóra: 29.b; Torev Alexander: 45.c, 48.a, 67.a.b, 72.b.c, 73, Ványi Ákos: 49.c, 56.a, 68, 69.b.c, 71.a, 95.b, 101.b, 104.b; Váradi Levente: 29.a, 55.a, 59.a, 60.c, 67.c, 80.b, 81.a.c, 83.a.b.c, 90, 97.b

Múzeumsarok
Museum corner

Graffitifal a Szemeretelepen
Graffiti wall in Szemeretelep

Ez a számozott példány.